1

ΕΤΕΡΟΓΕΝΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΓΛΩΣΣΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΥΛΙΚΟΥ: **VHDL**

Επικ.Καθηγητής Μιχάλης Ψαράκης

Ενότητα 1

2

- Γλώσσες περιγραφής υλικού (Hardware Description Languages, HDLs)
- VHDL για σύνθεση
  - Βασικές έννοιες της γλώσσας
- Τύποι δεδομένων της VHDL
  - Προκαθορισμένοι τύποι, ποιοι από αυτούς είναι συνθέσιμοι και ποιο είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσής τους

Εργαλεία μοντελοποίησης

3

- Σχηματικό διάγραμμα (schematic diagram)
- Γλώσσες προδιαγραφών (specification languages)
  - SpecC, SystemC
- Γλώσσες περιγραφής υλικού (hardware description languages, HDLs)
  - VHDL
  - Verilog

Γλώσσες περιγραφής υλικού: VHDL

4

- **VHDL**: **V**HSIC **H**ardware **D**escription **L**anguage
  - VHSIC: **V**ery **H**igh-**S**peed **I**ntegrated **C**ircuits
- Ιστορική αναδρομή:
  - Ξεκίνησε το 1981 από το Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ ως γλώσσα περιγραφής ολοκληρωμένων κυκλωμάτων
  - Οι εταιρείες IBM, Texas Instruments, Intermetrics ανάπτυξαν και κυκλοφόρησαν την 1η έκδοση το 1985
  - Έγινε πρότυπο από τον οργανισμό IEEE
    - IEEE Standard 1076-1987
    - IEEE Standard 1076-1993
- Πιο διαδεδομένη στην Ευρώπη

Γλώσσες περιγραφής υλικού: Verilog

5

- Ιστορική αναδρομή:
  - Αναπτύχθηκε ως γλώσσα μοντελοποίησης υλικού από την εταιρεία Gateway Design Automation το 1984 για ιδιωτική χρήση
  - Η εταιρεία Cadence Design Systems αγόρασε την Gateway το 1990
  - Η εταιρεία Cadence είναι υπεύθυνη για την προώθηση της Verilog ως γλώσσα μοντελοποίησης & προσομοίωσης
  - Η εταιρεία Synopsys είναι υπεύθυνη για την προώθηση της Verilog ως γλώσσα σύνθεσης
  - Ανοικτή γλώσσα από το 1991
  - Πρότυπο από τον οργανισμό IEEE το 1995
- Πιο διαδεδομένη στην Αμερική

HDL: μοντελοποίηση & προσομοίωση

6

- Αρχικά οι γλώσσες περιγραφής υλικού (VHDL & Verilog) σχεδιάστηκαν για τη μοντελοποίηση και την προσομοίωση των συστημάτων
- Η ιδέα ήταν να εισάγουν δομές στην γλώσσα που να επιτρέπουν την μοντελοποίηση και την προσομοίωση του υλικού στα υψηλότερα επίπεδα αφαίρεσης
- Χαρακτηριστικά μοντελοποίησης των HDLs:
  - παράλληλη εκτέλεση
  - ιεραρχική σχεδίαση
  - περιγραφή χρονισμών
  - περιγραφή ακολουθίας γεγονότων
  - περιγραφή σύγχρονης/ασύγχρονης συμπεριφοράς

HDL: μοντελοποίηση & σύνθεση

7

- Αργότερα όμως αναπτύχθηκαν εργαλεία για σύνθεση ...
- ... τα εργαλεία σύνθεσης όμως δεν μπορούν να υποστηρίξουν όλες τις δομές των HDLs

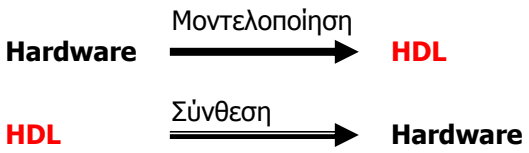

VHDL: προσομοίωση εναντίον σύνθεσης

8

- Το υποσύνολο της VHDL που είναι συνθέσιμο (synthesizable) εξαρτάται από το εργαλείο σύνθεσης
- Είναι πιθανό ένα μοντέλο VHDL που είναι συνθέσιμο σε κάποιο εργαλείο να μην είναι σε άλλο
- Το αποτέλεσμα της σύνθεσης ενός μοντέλου VHDL από διαφορετικά εργαλεία σύνθεσης δεν είναι το ίδιο
- Μία ομάδα τυποποίησης του IEEE εργάζεται για να τυποποιήσει ένα συνθέσιμο υποσύνολο της VHDL

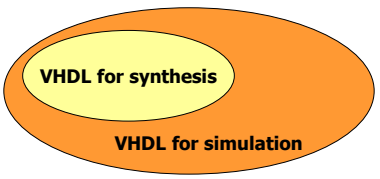

Σχόλια για την σύνθεση

9

- Οι S. Brown and Z. Vranesic σχολιάζουν (*):
  - *«Η τάση των αρχάριων σχεδιαστών είναι να γράφουν κώδικα ο οποίος να μοιάζει με ένα πρόγραμμα λογισμικού και να περιέχει πολλές μεταβλητές και loops. Είναι δύσκολο να καθοριστεί τι λογικό κύκλωμα παράγει ένα CAD εργαλείο όταν συνθέσει έναν τέτοιο κώδικα»*
- *... και προτείνουν:*
  - *«Ένας γενικός κανόνας είναι να υποθέσουμε ότι εάν ο σχεδιαστής δεν μπορεί ευχερώς να καθορίσει ποιο λογικό κύκλωμα περιγράφεται από τον VHDL κώδικα, τότε το CAD εργαλείο δεν είναι πιθανό ότι θα συνθέσει το λογικό κύκλωμα που ο σχεδιαστής προσπάθησε να περιγράψει»*

(*) Από το βιβλίο: *Οι Stephen Brown and Zvonko Vranesic, Fundamentals of Digital Logic with VHDL Design, McGraw-Hill, New York, NY, 2000:*

Σχεδιαστική μονάδα στη VHDL

10

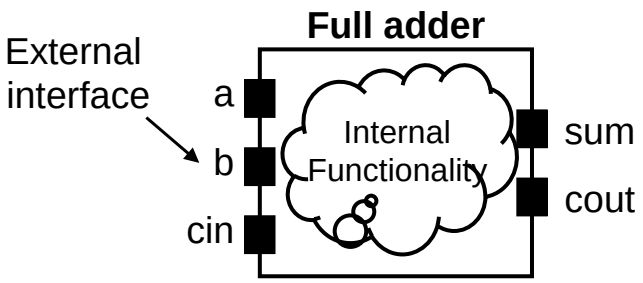

Οντότητα (entity)

11

- Περιγράφει την εξωτερική διασύνδεση (external interface) της σχεδιαστικής μονάδας

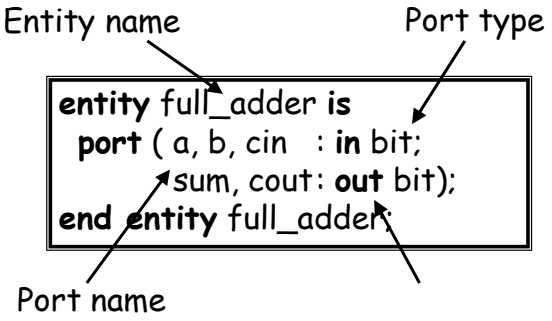

Αρχιτεκτονική (architecture)

12

- Περιγράφει την εσωτερική συνάρτηση (internal functionality) της σχεδιαστικής μονάδας

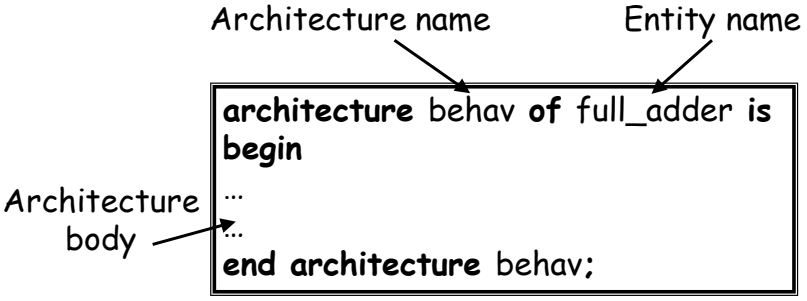

Οντότητα και αρχιτεκτονικές

13

- Υπάρχουν διαφορετικές αρχιτεκτονικές για να περιγράψουν την συνάρτηση μίας οντότητας

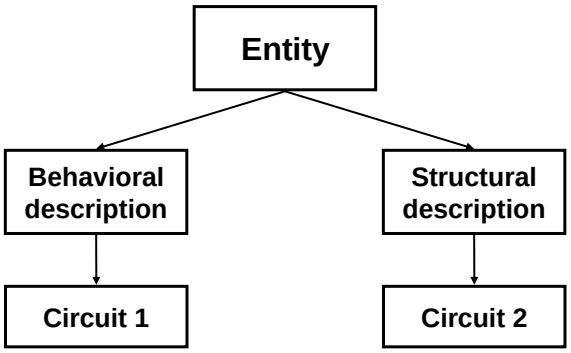

Περιγραφή συμπεριφοράς (behavioral description)

14

```
architecture behav of full_adder is
begin

p: process (a,b,cin) is
begin
if a = '1' then
    cout <= b or cin;
    sum <= b xnor cin;
 else
   cout <= b and cin;
   sum <= b xor cin;
end if;
end process;

end architecture behav;
```

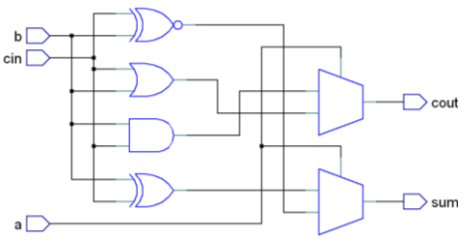

Περιγραφή δομής (structural description)

15

```
entity half_adder is
  port (a,b : in bit;
        sum,cout : out bit);
end entity half_adder;

architecture behav of half_adder is

begin

sum <= a xor b;
cout <= a and b;

end architecture behav;
```

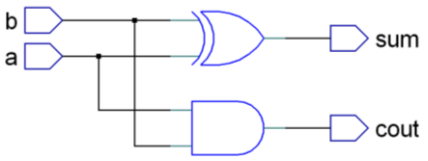

Περιγραφή δομής (structural description)

16

```
architecture struct of full_adder is

signal sum1,cout1,cout2: bit;

begin

ha1: entity work.half_adder(behav)
port map(a,b,sum1,cout1);

ha2: entity work.half_adder(behav)
port map(cin,sum1,sum,cout2);

cout <= cout1 or cout2;

end architecture struct;
```

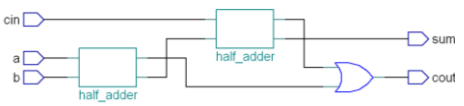

Ποια περιγραφή είναι καλύτερη;

17

- Πολυπλοκότητα της σχεδίασης:
  - Η περιγραφή συμπεριφοράς προτιμάται για να περιγράψει μία πολύπλοκη συνάρτηση
  - Η περιγραφή δομής προτιμάται για να περιγράψει μία ιεραρχική σχεδίαση (επαναχρησιμοποίηση μονάδων)
- Απόδοση της σχεδίασης:
  μέγεθος, καθυστέρηση, κατανάλωση
  - Εξαρτάται από το εργαλείο σύνθεσης
  - Εξαρτάται από την εμπειρία του σχεδιαστή
- Όλοι οι τύποι περιγραφής μπορούν να συνδυαστούν σε μία σχεδίαση

Σήματα (signals) & θύρες (ports)

18

- Τα σήματα μεταφέρουν δεδομένα εντός της αρχιτεκτονικής
- Οι θύρες αποτελούν τα σήματα επικοινωνίας της οντότητας με τον «έξω κόσμο»

```
entity circuit is
  port (port specification);
end entity circuit;

architecture struct of full_adder is
signal declaration
begin
...
end architecture circuit;
```

Είδος θύρας (port mode)

19

- Καθορίζει την κατεύθυνση των δεδομένων της θύρας
  - in : input port
  - out : output port
  - inout : bidirectional port

Χρήση του out port

20

- Δεν επιτρέπεται να διαβαστεί μία θύρα εξόδου
  - π.χ. η θύρα x δεν μπορεί να βρεθεί στο δεξί μέρος μιας ανάθεσης

```
entity and_nand is
  port (a,b : in bit;
        x   : out bit;
        xn : out bit);
end entity and_nand;

architecture beh of and_nand is
begin
x <= a and b;
xn <= not x;
end architecture and_nand;
```

Χρήση του out port

21

- Χρησιμοποιείστε ενδιάμεσα σήματα
- Καταχωρήστε τα ενδιάμεσα σήματα στις θύρες εξόδου

```
entity and_nand is
  port (a,b : in bit;
        x   : out bit;
        xn : out bit);
end entity and_nand;

architecture beh of and_nand is
signal res : bit;
begin
res <= a and b;
x <= res
xn <= not res;
end architecture and_nand;
```

Τύποι (types)

22

- VHDL = strongly-typed language
- Υπάρχουν προκαθορισμένοι τύποι στη γλώσσα
- Ο χρήστης μπορεί να ορίσει υπο-τύπους (subtypes)
- Ο χρήστης μπορεί να ορίσει πρόσθετους τύπους

Κλάσεις τύπων

23

- Υπάρχουν 8 κλάσεις τύπων εκ των οποίων οι 4 είναι συνθέσιμες:
  - Τύποι απαρίθμησης (enumeration)
  - Τύποι ακεραίων (integer)
  - Τύποι πινάκων (array)
  - Τύποι εγγραφής (record)
  - Τύποι κινητής υποδιαστολής (floating point)
  - Φυσικοί τύποι (physical)
  - Τύποι προσπέλασης (access)
  - Τύποι αρχείων (file)

Προκαθορισμένοι τύποι (standard types)

24

Τύπος	Κλάση	
boolean	enumeration	Δηλώνονται στο package standard
bit	enumeration	
character	enumeration	
severity_level	enumeration	
integer	integer	
natural	integer subtype	
positive	integer subtype	
real	floating-point	
time	physical	
string	array of character	
bit_vector	array of bit	

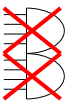

std_logic types

25

- Προστέθηκαν στη γλώσσα για να μοντελοποιήσουν λογικές πύλες
- Δηλώνονται στο package std_logic_1164 της βιβλιοθήκης IEEE
- Είναι συνθέσιμοι

Τύπος	**Κλάση**
std_ulogic	enumeration
std_logic	subtype of std_ulogic
std_ulogic_vector	array of std_ulogic
std_logic_vector	array of std_logic

Τελεστές (operators)

26

boolean	not, and, or, nand, nor, xor, **xnor**
σύγκρισης	=, /=, <, >, <=, >=
ολίσθησης	**sll, srl, sla, sra, rol, ror**
αριθμητικοί	sign +, sign -, abs, +, -, *, /, mod, rem, **
σύντμησης	&

Κάποιοι από τους τελεστές (bold) προστέθηκαν στην έκδοση VHDL'93 και δεν είναι συνθέσιμοι από εργαλεία που υποστηρίζουν μόνο την έκδοση VHDL'87

Τύπος bit

27

```
type bit is ('0', '1');
```

- boolean not, and, or, nand, nor, xor, xnor
- σύγκρισης =, /=, <, >, <=, >=

Σύνθεση του τύπου bit

28

- Μεταφράζεται στη σύνθεση σε ένα μονό σήμα
- Η τιμή '0' αναπαριστάται από το λογικό επίπεδο 0 και η τιμή '1' από το λογικό επίπεδο 1
- Τα δύο λογικά επίπεδα δεν επαρκούν για να αναπαραστήσουν τη συμπεριφορά των σημάτων σε αρκετές περιπτώσεις (π.χ. high-Z, unknown)

Χρησιμοποιήστε τον τύπο std_ulogic αντί του τύπου bit

Τύπος boolean

29

```
type boolean is (false, true);
```

- boolean not, and, or, nand, nor, xor, xnor
- σύγκρισης =, /=, <, >, <=, >=

Σύνθεση του τύπου boolean

30

- Μεταφράζεται στην σύνθεση σε ένα μονό σήμα
- Η τιμή false αναπαριστάται από το λογικό επίπεδο 0 και η τιμή true από το λογικό επίπεδο 1
- Ο τύπος boolean σπάνια χρησιμοποιείται για σήματα λογικών εκφράσεων
- Αντίθετα, χρησιμοποιείται έμμεσα από την γλώσσα για να αναπαραστήσει το αποτέλεσμα μίας πράξης σύγκρισης

Χρησιμοποιήστε τους τύπους bit, std_ulogic αντί του τύπου boolean

Σύνθεση του τύπου boolean

31

```
signal a, b: bit;
...
  if (a = b) then
```

- Αποτέλεσμα της σύγκρισης δύο σημάτων τύπου bit

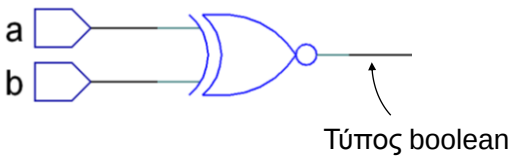

Τύπος integer

32

```
type integer is range -2147483648 to +2147483647
```

- σύγκρισης =, /=, <, >, <=, >=
- αριθμητικοί +, -, *, /, mod, **

- Τα όρια του τύπου integer εξαρτώνται από την υλοποίηση των εργαλείων VHDL (τουλάχιστον από -2^31+1 έως 2^31–1)

Συμβουλευτείτε το εγχειρίδιο του εργαλείου VHDL για τα όρια των ακεραίων αριθμών πριν τους χρησιμοποιήσετε

Τύποι integer ορισμένοι από τον χρήστη

33

```
type short is range -128 to +127
```

- Ορίζει τους 8-bit ακέραιους σε αναπαράσταση συμπληρώματος ως προς 2
- Ισχύουν όλοι οι τελεστές που εφαρμόζονται στον τύπο integer
- Δεν επιτρέπονται πράξεις μεταξύ σημάτων τύπου integer και τύπου short (strongly-typed language)
- Όλες οι πράξεις μεταξύ σημάτων τύπου short πρέπει να δίνουν ενδιάμεσα/τελικά αποτελέσματα τύπου short (διαφορετικά θα συμβεί λάθος στην προσομοίωση)

Υποτύποι integer

34

```
subtype natural is integer range 0 to integer'high;
subtype positive is integer range 1 to integer'high;
```

- Μπορούν να οριστούν επιπλέον υποτύποι ακεραίων αριθμών από τον χρήστη
- Ισχύουν όλοι οι τελεστές που εφαρμόζονται στον τύπο integer
- Στις πράξεις μεταξύ σημάτων υποτύπου integer, τα ενδιάμεσα αποτελέσματα ελέγχονται ότι βρίσκονται εντός των ορίων του βασικού τύπου (integer) και το τελικό αποτέλεσμα ελέγχεται ότι βρίσκεται εντός των ορίων του υποτύπου (natural)

Χρήση των τύπων integer

35

- Η χρήση τύπων integer συμβάλλει στην ανίχνευση σχεδιαστικών λαθών
- Η χρήση πολλών διαφορετικών τύπων integer μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα
- Τύποι integer ορισμένοι από τον χρήστη εναντίον υποτύπων integer

```
signal a,b,c : integer range 0 to 15;
signal res : integer range 0 to 15;
...
res <= a – b + c;
```

Λάθος προσομοίωσης
(a=3, b=4, c=5)

```
subtype nat4 is natural range 0 to 15;
...
signal a,b,c : nat4;
signal res : nat4;
...
res <= a – b + c;
```

Σύνθεση του τύπου integer

36

- Μεταφράζεται σε ένα σύνολο σημάτων ικανά να αναπαραστήσουν όλες τις τιμές του τύπου
- Πόσα σήματα απαιτούνται για να αναπαραστήσουμε τους παρακάτω τύπους integer;

```
subtype nat4 is natural range 0 to 15;
type offset is range 30 to 31;
type negative is range -2147483648 to -1;
```

Προσοχή: Το διάστημα των σημάτων τύπου integer καθορίζει το μέγεθος του αριθμητικού κυκλώματος που παράγει το εργαλείο σύνθεσης

Σύνθεση του τύπου integer

37

- Δεν είναι πάντοτε ξεκάθαρο πότε το εργαλείο σύνθεσης θα χρησιμοποιήσει προσημασμένη ή μη-προσημασμένη αναπαράσταση των αριθμών τύπου integer
- Γενική παρατήρηση:
  - Εάν οι πράξεις εκτελούνται μεταξύ μη-προσημασμένων τύπων integer και το αποτέλεσμα καταχωρείται σε μη προσημασμένο τύπο integer, το εργαλείο σύνθεσης θα χρησιμοποιήσει μη προσημασμένη αναπαράσταση
  - Εάν εκτελούνται πολύπλοκες πράξεις που πιθανόν να έχουν ενδιάμεσα αρνητικά αποτελέσματα, τότε το εργαλείο σύνθεσης μπορεί να χρησιμοποιήσει προσημασμένη αναπαράσταση
- Η επιλογή της αναπαράστασης των αριθμών καθορίζει και την επιλογή των αριθμητικών κυκλωμάτων που θα επιλέξει το εργαλείο σύνθεσης

Τύποι signed και unsigned

38

```
signal x: signed(7 downto 0);
signal y: unsigned (0 to 3);
```

- Ο τύπος signed(7 downto 0) αναπαριστάνει όλους τους προσημασμένους αριθμούς (σε συμπλήρωμα ως προς 2) με 8 bit
- Ο τύπος unsigned(0 to 3) αναπαριστάνει όλους τους απρόσημους (θετικούς) αριθμούς με 4 bit
- Δηλώνονται σαν διανύσματα (όπως ο τύπος std_logic_vector) και όχι σαν ακέραιοι (όπως ο τύπος integer)
- Επιτρέπουν την εκτέλεση αριθμητικών λειτουργιών (σε αντίθεση με τα διανύσματα τύπου std_logic_vector)

Τύποι απαρίθμησης (enumeration)

39

```
type alu_func is (disable, pass, add, sub, mult, div);
```

- σύγκρισης =, /=, <, >, <=, >=
- Προκαθορισμένοι τύποι απαρίθμησης:
  - τύπος boolean: **type** boolean **is** (false,true);
  - τύπος bit: **type** bit **is** (‘0’, ‘1’);
  - τύπος character: **type** character **is** (‘a’, ‘b’, ‘c’, ….);

Σύνθεση του τύπου απαρίθμησης

40

- Μεταφράζεται σε ένα σύνολο σημάτων ικανά να κωδικοποιήσουν όλες τις τιμές του τύπου
- Τα εργαλεία σύνθεσης υποστηρίζουν διαφορετικές μορφές κωδικοποίησης των τύπων απαρίθμησης
  - Binary
  - Onehot
  - Gray
  - Auto (area minimization)

Σύνθεση του τύπου απαρίθμησης

41

```
type alu_func is (disable, pass, add, sub, mult, div);
```

- Πώς θα κωδικοποιηθεί ο παραπάνω τύπος απαρίθμησης αν επιλέξουμε μία από τις ακόλουθες μορφές κωδικοποίησης;
  - Binary
  - Onehot
  - Gray
  - Auto (area minimization)

Τύπος εγγραφής (record)

42

```
type time_stamp is record
    seconds : integer range 0 to 59;
    minutes : integer range 0 to 59;
    hours : integer range 0 to 59;
end record time_stamp;
```

- σύγκρισης =, /=

```
signal sample_time, current_time: time_stamp;
sample_time <= current_time;
sample_time.hours <= 12;
sample_time <= (0, 0, 12);
sample_time <= (hours => 12, minutes => 0, seconds => 0);
```

Σύνθεση του τύπου εγγραφής

43

- Εξαρτάται από τον τύπο των στοιχείων της εγγραφής
- Κάποια εργαλεία σύνθεσης δεν υποστηρίζουν τους τύπους εγγραφής

Συμβουλευτείτε το εγχειρίδιο του εργαλείου σύνθεσης για να βεβαιωθείτε ότι υποστηρίζει τύπους εγγραφής πριν τους χρησιμοποιήσετε

Τύπος πίνακα (array)

44

```
type word1 is array (0 to 31) of bit;
type word2 is array (31 downto 0) of bit;
type state is (initial, idle, active, error);
type state_a1 is array (state) of natural;
type state_a2 is array (state range initial to active) of natural;
```

- σύγκρισης =, /=, <, >, <=, >=
- σύντμησης &
- Για πίνακες τύπου bit, boolean, std_logic ορίζονται επιπλέον οι τελεστές:
  - boolean not, and, or, nand, nor, xor, xnor
  - ολίσθησης sll, srl, sla, sra, rol, ror

Πολυδιάστατοι πίνακες

45

```
type symbol is ('a', 't', 'd', 'h');
type state is range 0 to 6;
type trans_matrix is array (state, symbol) of state;
...
signal trans_table: trans_matrix;
...
trans_table(0, 'a') <= 1;
```

Συνολικές καταχωρήσεις (aggregate) σε πίνακες

46

```
type point is array (1 to 3) of integer;
...
signal point1 : point;
point1 <= (10, 20, 0);
point1 <= (1=>10, 2=>20, 3=>0);
...
subtype coeff_ram_address is integer range 0 to 63;
type coeff_array is array(coeff_ram_address ) of integer;
signal coeff: coeff_array;
...
coeff <= (0=>16, 1=>23, 2 to 63=>0)
coeff <= (0=>16, 1=>23, others =>0)
coeff <= (0 | 1=>16, others =>0)
coeff <= (others =>0)
```

Τμήματα (slices) πινάκων

47

```
subtype halfword is bit_vector(0 to 15);

entity byte_swap is
   port (input: in halfword; output: out halfword);
end entity byte_swap;

architecture beh of byte_swap is
begin
  output(8 to 15) <= input(0 to 7);
  output(0 to 7) <= input(8 to 15);
end architecture beh;
```

Σύνθεση του τύπου πίνακα

48

- Εξαρτάται από τον τύπο των στοιχείων του πίνακα
- Πολλά σχεδιαστικά λάθη οφείλονται στην χρήση των πινάκων:
  - Αύξουσα και φθίνουσα σειρά των δεικτών
  - Καταχωρήσεις μεταξύ τμημάτων του πίνακα

Απλή καταχώρηση σήματος (signal assignment)

49

```
architecture df of full_adder is

signal sum1,c1,c2: bit;

begin

sum1 <= a xor b;
c1 <= a and b;
c2 <= sum1 and cin;
cout <= c1 or c2;
sum <= sum1 xor cin;

end architecture df;
```

Παράλληλη εκτέλεση των εντολών καταχώρησης

```
...
cout <= c1 or c2;
sum <= sum1 xor cin;
sum1 <= a xor b;
c1 <= a and b;
c2 <= sum1 and cin;
...
```

Τι θα συμβεί εάν αλλάξουμε την σειρά εκτέλεσης των εντολών;

Καταχώρηση σήματος υπό συνθήκη (conditional assignment)

50

```
entity mux2x1 is
  port (i0,i1 : in bit;
        sel   : in bit;
        z     : out bit);
end entity mux2x1;

architecture beh of mux2x1 is
begin

z <= i0 when sel = '0' else
     i1;

end architecture beh;
```

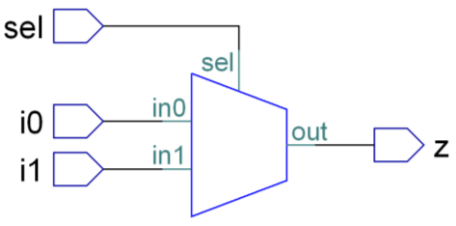

Πολυ-επίπεδη καταχώρηση σήματος υπό συνθήκη

51

```
entity circ is
  port (i0,i1,i2 : in bit;
        sel1, sel2 : in bit;
        z : out bit);
end entity circ;

architecture beh of circ is
begin

z <= i0 when sel1 = '1' else
     i1 when sel2 = '1' else
     i2;

end architecture beh;
```

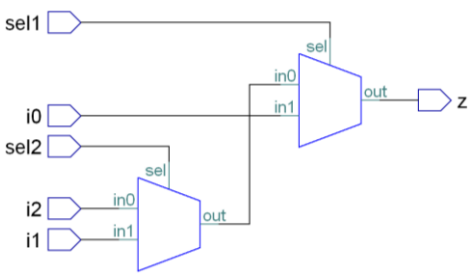

Καταχώρηση σήματος υπό συνθήκη με πλεονασμό

52

```
entity circ is
  port (i0,i1,i2 : in bit;
        sel : in bit;
        z : out bit);
end entity circ;

architecture beh of circ is
begin

z <= i0 when sel = '0' else
     i1 when sel = '1' else
     i2;

end architecture beh;
```

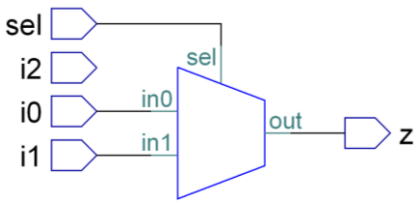

Σε πιο πολύπλοκες εκφράσεις δεν είναι σίγουρο ότι το εργαλείο σύνθεσης θα ανιχνεύσει τον πλεονασμό

Καταχώρηση σήματος με επιλογή (selected assignment)

53

```
entity mux2x1 is
  port (i0,i1 : in bit;
        sel   : in bit;
        z     : out bit);
end entity mux2x1;

architecture beh of mux2x1 is
begin

with sel select
   z <=  i0 when '0',
         i1 when '1';

end architecture beh;
```

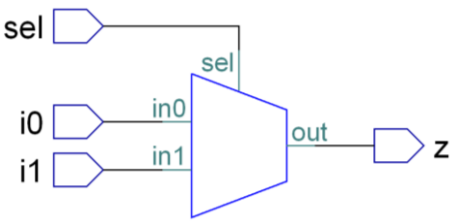

Αρχικές τιμές σημάτων

54

```
signal a : bit := '1';
```

- Έχουν νόημα μόνο για την προσομοίωση
- Δεν λαμβάνονται υπόψιν από το εργαλείο σύνθεσης
- Η σχεδίαση ενός μηχανισμού που θα αρχικοποιεί τα σήματα είναι πολύ σημαντική (κυρίως για ακολουθιακά κυκλώματα)

Τύπος std_ulogic

55

```
type std_ulogic is ('U',   -- uninitialized
                    'X',   -- forcing unknown
                    '0',   -- forcing 0
                    '1',   -- forcing 1
                    'Z',   -- high impedance
                    'W',   -- weak unknown
                    'L',   -- weak 0
                    'H',   -- weak 1
                    '-',   -- don't care
                   );
```

- Λογικός τύπος πολλαπλών τιμών
- Οι τιμές δεν ανταποκρίνονται στον πραγματικό κόσμο αλλά είναι χρήσιμες στην προσομοίωση

std_ulogic: τελεστής AND

56

```
FUNCTION "and"  ( l : std_ulogic; r : std_ulogic ) RETURN UX01;

CONSTANT and_table : stdlogic_table := (
-- ----------------------------------------------------
-- | U   X   0   1   Z    W   L   H   -        |  |
-- ----------------------------------------------------
   ( 'U', 'U', '0', 'U', 'U', 'U', '0', 'U', 'U' ), -- | U |
   ( 'U', 'X', '0', 'X', 'X', 'X', '0', 'X', 'X' ), -- | X |
   ( '0', '0', '0', '0', '0',  '0', '0', '0',  '0' ), -- | 0 |
   ( 'U', 'X', '0', '1', 'X',  'X', '0', '1',  'X' ), -- | 1  |
   ( 'U', 'X', '0', 'X', 'X', 'X', '0', 'X', 'X' ), -- | Z |
   ( 'U', 'X', '0', 'X', 'X', 'X', '0', 'X', 'X' ), -- | W|
   ( '0', '0', '0', '0', '0',  '0', '0', '0',  '0' ), -- | L  |
   ( 'U', 'X', '0', '1', 'X',  'X', '0', '1',  'X' ), -- | H |
   ( 'U', 'X', '0', 'X', 'X', 'X', '0', 'X', 'X' )  -- | -  |
);
```

Σύνθεση του τύπου std_ulogic

57

- Στην προσομοίωση αντιμετωπίζεται σαν ένας τύπος απαρίθμησης
- Στην σύνθεση μεταφράζεται σε ένα μονό σήμα
- Η τιμή ‘0’ αναπαριστάται από το λογικό επίπεδο 0, η τιμή ‘1’ από το λογικό επίπεδο 1 και η τιμή ‘Z’ από την υψηλή εμπέδηση (high-impedance)

Σύνθεση του τύπου std_ulogic

58

- Οι τιμές του std_ulogic που είναι συνθέσιμες είναι: ‘0’, ‘1’, ‘Z’
- Για τις υπόλοιπες τιμές τα εργαλεία σύνθεσης είτε θα τα μεταφράσουν σαν πραγματική τιμή (0 ή 1) είτε θα παράγουν λάθος

- Χρήσιμες σε κάποιες περιπτώσεις είναι η τιμή don’t care (-)
  - επιτρέπει στο εργαλείο σύνθεσης την καλύτερη απλοποίηση του κυκλώματος

Σύνθεση του τύπου std_ulogic

59

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity trist is
  port ( a, en : in std_ulogic;
         z : out std_ulogic);
end entity trist;

architecture beh of trist is
begin

z <= a when en = '1' else
     'Z';

end architecture beh;
```

RTL Schematic

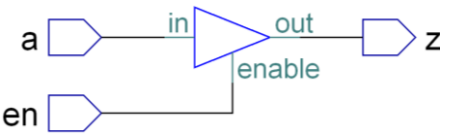

Σύνθεση του τύπου std_ulogic

60

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;
entity trist is
  port (a, b : in std_ulogic;
        en1, en2 : in std_ulogic;
        z : out std_ulogic);
end entity trist;

architecture beh of trist is
begin

z <= a when en1 = '1' else
     b when en2 = '1' else
     'Z';
end architecture beh;
```

RTL Schematic

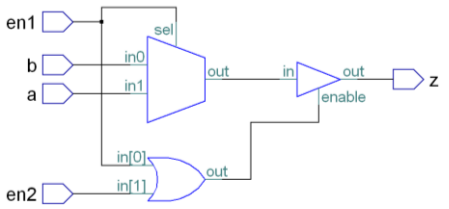

Σύνθεση του τύπου std_ulogic

61

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;
entity trist is
  port (a, b : in std_ulogic;
        en1, en2 : in std_ulogic;
        z : out std_ulogic);
end entity trist;

architecture beh of trist is
begin
z <= a when en1 = '1' else 'Z';

z <= b when en1 = '0' and en2 = '1' else
    'Z';
end architecture beh;
```

Synthesizer error: multiple sources on unresolved signal 'z'

Χρήση του τύπου std_logic

Παράδειγμα συνδυαστικού κυκλώματος

62

- Υλοποίηση ενός BCD-to-7 segment decoder

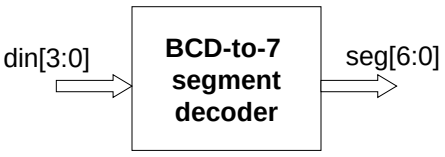

BCD-to-7 segment decoder

63

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity seven_seg is
  port(
   din : in std_ulogic_vector(3 downto 0);
   seg : out std_ulogic_vector(6 downto 0)
    );
end entity seven_seg;

architecture beh of  seven_seg is
begin
with din select
  seg <=
     "1111110" when "0000", -- 0
     "0110000" when "0001", -- 1
                                  continue…
```

```
…continue
     "1101101" when "0010", -- 2
     "1111001" when "0011", -- 3
     "0110011" when "0100", -- 4
     "1011011" when "0101", -- 5
     "1011111" when "0110", -- 6
     "1110000" when "0111", -- 7
     "1111111" when "1000", -- 8
     "1111011" when "1001", -- 9
     "0000000" when "1010", -- 10
     "0000000" when "1011", -- 11
     "0000000" when "1100", -- 12
     "0000000" when "1101", -- 13
     "0000000" when "1110", -- 14
     "0000000" when "1111"; -- 15

end architecture beh;
```

BCD-to-7 segment decoder

64

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity seven_seg is
  port(
   din : in std_ulogic_vector(3 downto 0);
   seg : out std_ulogic_vector(6 downto 0)
    );
end entity seven_seg;

architecture beh of  seven_seg is
begin
with din select
  seg <=
     "1111110" when "0000", -- 0
     "0110000" when "0001", -- 1
                                  continue…
```

```
…continue
     "1101101" when "0010", -- 2
     "1111001" when "0011", -- 3
     "0110011" when "0100", -- 4
     "1011011" when "0101", -- 5
     "1011111" when "0110", -- 6
     "1110000" when "0111", -- 7
     "1111111" when "1000", -- 8
     "1111011" when "1001", -- 9
     "0000000" when others; -- others

end architecture beh;
```

BCD-to-7 segment decoder

65

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity seven_seg is
  port(
   din : in std_ulogic_vector(3 downto 0);
   seg : out std_ulogic_vector(6 downto 0)
    );
end entity seven_seg;

architecture beh of  seven_seg is
begin
with din select
  seg <=
     "1111110" when "0000", -- 0
     "0110000" when "0001", -- 1
                                  continue…
```

```
…continue
     "1101101" when "0010", -- 2
     "1111001" when "0011", -- 3
     "0110011" when "0100", -- 4
     "1011011" when "0101", -- 5
     "1011111" when "0110", -- 6
     "1110000" when "0111", -- 7
     "1111111" when "1000", -- 8
     "1111011" when "1001", -- 9
     "_______" when others; -- others

end architecture beh;
```

- Καλύτερη απλοποίηση
- Προσοχή στην χρήση των τιμών '-'

66

Ενότητα 2

67

- Τελεστές της VHDL
  - Αποτέλεσμα της σύνθεσης των τελεστών

Λογικοί τελεστές (boolean)

68

not, and, or, nand, nor, xor, xnor

- Μεταφράζονται σε λογικές πύλες
- Τα εργαλεία σύνθεσης:
  - απλοποιούν τις λογικές συναρτήσεις
  - αντιστοιχίζουν τις λογικές συναρτήσεις σε cells της βιβλιοθήκης

Λογικοί τελεστές (boolean)

69

```
entity bool_op is
 port (
      a,b,c,d : in bit;
      z : out bit
      );
end entity bool_op;

architecture beh of bool_op is
begin

z <= (a and b) or (c and d) or a;

end architecture beh;
```

RTL Schematic

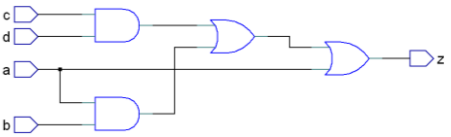

Technology Schematic

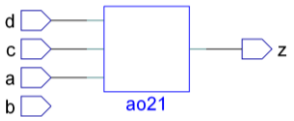

Λογικοί τελεστές (boolean)

70

```
entity bool_op is
 port (
      a,b : in bit_vector(3 downto 0);
      z : out bit_vector(3 downto 0)
      );
end entity bool_op;

architecture beh of bool_op is
begin

z <= a and b;

end architecture beh;
```

RTL Schematic

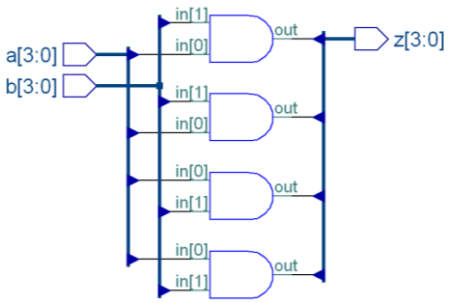

Τελεστές σύγκρισης

71

=, /=, <, >, <=, >=

- Μεταφράζονται με την χρήση αριθμητικών κυκλωμάτων
- =, /=
  - σύγκριση ισότητας bit-by-bit με χρήση πυλών XOR
- <, >, <=, >=
  - χρήση αφαιρέτη και απλοποίηση του κυκλώματος
  - a > b ⇔ (a – b) > 0

Τελεστές =, /=

72

```
entity comp_eq is
  port (a,b : in integer range 0 to 15;
        eq, neq : out bit);
end entity comp_eq;

architecture beh of comp_eq is
begin

eq  <= '1' when a = b else '0';
neq <= '1' when a /= b else '0';

end architecture beh;
```

RTL Schematic

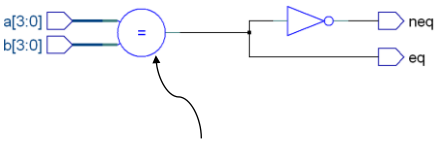

Υλοποιείται με πύλες XOR

Τελεστές =, /=

73

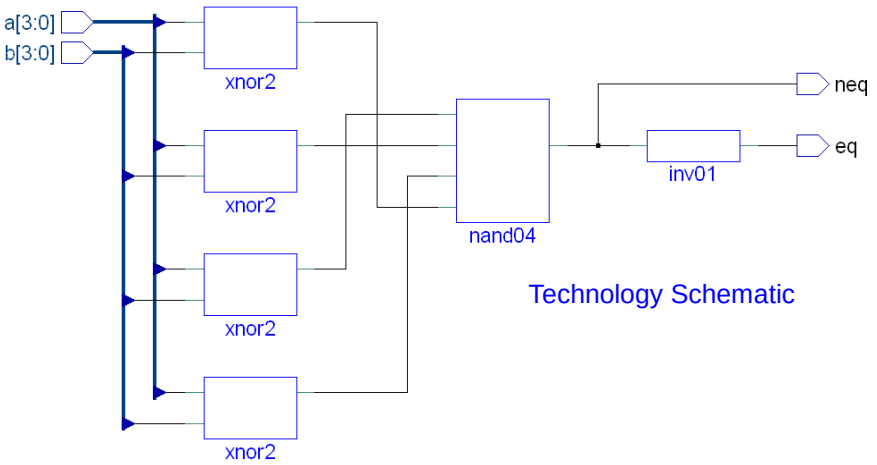

Τελεστές <, >, <=, >=

74

```
entity comp_order is
  port (a,b : in integer range 0 to 15;
        gt, lt, geq, leq : out bit);
end entity comp_order;

architecture beh of comp_order is
begin

gt <= '1' when a > b else '0';
lt  <= '1' when a < b else '0';
geq <= '1' when a >= b else '0';
leq <= '1' when a <= b else '0';

end architecture beh;
```

RTL Schematic

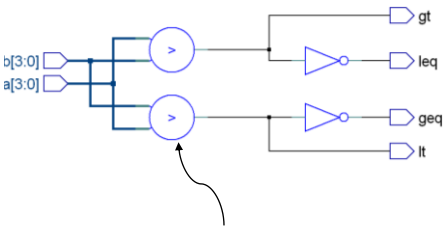

Υλοποιείται με κύκλωμα αφαιρέτη

Σύγκριση με το μηδέν

75

- Σε αναπαράσταση ακεραίων αριθμών ως προς 2 ποια από τις ακόλουθες πράξεις σύγκρισης παράγει το μικρότερο κύκλωμα;
  - a < 0
  - a > 0
  - a <= 0
  - a >= 0

Τελεστές ολίσθησης

76

sll, srl, sla, sra, rol, ror

- Όταν το δεξί τελούμενο είναι σταθερή τιμή
  - κανένα λογικό κύκλωμα, αναδιάταξη του bus
- Όταν το δεξί τελούμενο είναι σήμα ή μεταβλητή
  - χρήση κυκλώματος ολισθητή

Τελεστές ολίσθησης

77

```
entity shift is
 port (
      a : in bit_vector (3 downto 0);
      z : out bit_vector (3 downto 0)
      );
end entity shift;

architecture beh of shift is
begin

z <= a sll 2;

end architecture beh;
```

RTL Schematic

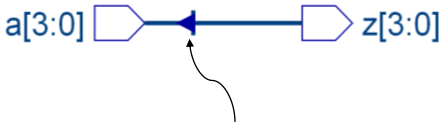

αναδιάταξη του bus

Τελεστές ολίσθησης

78

```
entity shift is
 port (
      a : in bit_vector (3 downto 0);
      b : in integer range 0 to 1;
      z : out bit_vector (3 downto 0)
      );
end entity shift;

architecture beh of shift is
begin

z <= a sll b;

end architecture beh;
```

RTL Schematic

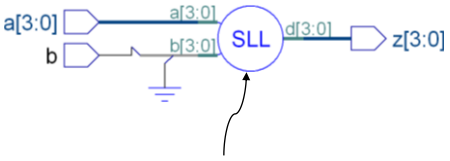

κύκλωμα ολισθητή

Αριθμητικοί τελεστές

79

+, -, *, /, mod, **

- Το αποτέλεσμα της σύνθεσης εξαρτάται από το εργαλείο
- Τα εργαλεία σύνθεσης υποστηρίζουν διαφορετικές υλοποιήσεις ενός αριθμητικού κυκλώματος
- Το εργαλείο σύνθεσης εισάγει την μικρότερη υλοποίηση που ικανοποιεί τους χρονικούς περιορισμούς του κυκλώματος
- Ο σχεδιαστής μπορεί να επιλέξει μία συγκεκριμένη υλοποίηση ενός αριθμητικού κυκλώματος

Πρόσθεση, αφαίρεση

80

- Διαφορετικές υλοποιήσεις:
  - minimum area, minimum delay
- Αρχιτεκτονικές αθροιστών:
  - Ripple carry
  - Carry-Look-Ahead
  - Brent-Kung

Πολλαπλασιασμός

81

- Διαφορετικές υλοποιήσεις:
  - signed, unsigned multiplication
  - minimum area, minimum delay
- Αρχιτεκτονικές πολλαπλασιαστών:
  - Carry-save, carry-propagate array
  - Booth-recoded
  - Wallace tree

Διαίρεση

82

- Η πράξη της διαίρεσης είναι συνθέσιμη μόνο όταν ο διαιρέτης είναι δύναμη του 2
  - υλοποιείται παρόμοια με την πράξη της ολίσθησης
- Οι διαιρέτες είναι πολύ μεγάλα και πολύπλοκα κυκλώματα:
  - κάποια βιβλιοθήκες παρέχουν κυκλώματα διαίρεσης (π.χ. Synopsys' DesignWare)

Modulo

83

- Η πράξη modulo είναι συνθέσιμη μόνο όταν το δεύτερο τελούμενο είναι δύναμη του 2
- a mod b, a mod 5
  - μη συνθέσιμες πράξεις
- a mod 4
  - κανένα λογικό κύκλωμα: τα MSBs τίθενται στο μηδέν και τα 2 LSBs διατηρούν την τιμή τους

Exponent

84

- Γενικά, η πράξη exp είναι συνθέσιμη μόνο όταν το δεύτερο τελούμενο είναι 2 (x**2 = x*x)
  - χρήση κυκλώματος πολλαπλασιασμού

Σύντμηση (concatenation)

85

- Δεν παράγεται κύκλωμα από την σύνθεση
  - συγχώνευση αγωγών (buses)

```
entity conc is
  port (a, b : in bit_vector(3 downto 0);
        z: out bit_vector(7 downto 0) );
end entity conc;

architecture beh of conc is
begin

z <= a & b;

end architecture beh;
```

RTL Schematic

86

Ενότητα 3

87

- Παράλληλη (concurrent) VHDL vs. Ακολουθιακή (sequential) VHDL
- Διεργασία (process)
  - Συνδυαστικές διεργασίες

Παράλληλο πεδίο (concurrent domain) της VHDL

88

- Οι εντολές που βρίσκονται στο παράλληλο πεδίο εκτελούνται ταυτόχρονα
- Παραδείγματα παράλληλων εντολών:
  - καταχώρηση σήματος (signal assignment)
  - καταχώρηση σήματος υπό συνθήκη (when-else)
  - καταχώρηση σήματος με επιλογή (with-select)
  - διεργασία (process)

Ακολουθιακό πεδίο (sequential domain) της VHDL

89

- Οι εντολές που βρίσκονται στο ακολουθιακό πεδίο εκτελούνται με την σειρά
  - όπως στις γλώσσες προγραμματισμού
- Το πιο ισχυρό κομμάτι της γλώσσας
- Παραδείγματα ακολουθιακών εντολών:
  - καταχώρηση σήματος (signal assignment)
  - εντολές εκτέλεσης υπό συνθήκη (if-then-else)
  - εντολές εκτέλεσης με επιλογή (case)
  - εντολές loop

Παράλληλη και ακολουθιακή VHDL

90

```
architecture rtl of ex is
   concurrent declaration part
begin
   concurrent VHDL
   process(…)
      sequential declaration part
   begin
      sequential VHDL
   end process;
   concurrent VHDL
end architecture rtl;
```

Process = concurrent statement

Παράλληλη και ακολουθιακή VHDL: δηλώσεις

91

- Παράλληλη VHDL
  - δήλωση σημάτων
- Ακολουθιακή VHDL
  - δήλωση μεταβλητών
- Παράλληλη/ακολουθιακή
  - δήλωση τύπων, σταθερών

Παράλληλη και ακολουθιακή VHDL: εντολές

92

- Παράλληλη VHDL
  - process
  - component
  - when-else, with-select
- Παράλληλη/ακολουθιακή
  - καταχώρηση σημάτων
  - κλήση συναρτήσεων
  - assertion, report
- Ακολουθιακή VHDL
  - καταχώρηση μεταβλητών
  - if-then-else
  - case
  - wait
  - loop
  - exit
  - next
  - null

Παράλληλη και ακολουθιακή VHDL: σύνθεση

93

- Οι όροι παράλληλη και ακολουθιακή εκτέλεση εντολών αφορούν την προσομοίωση
  - το υλικό εκτελεί παράλληλα
- Παράλληλη VHDL:
  - εύκολη η μετάφραση των παράλληλων εντολών
- Ακολουθιακή VHDL:
  - δύσκολη η μετάφραση των ακολουθιακών εντολών
  - δεν είναι όλες οι ακολουθιακές εντολές συνθέσιμες
    - δεν υπάρχει ισοδύναμο υλικό
  - για να είναι συνθέσιμη η ακολουθιακή VHDL πρέπει να τηρηθούν κάποιοι κανόνες στον κώδικα (coding rules)

Διεργασία (process)

94

```
process sensitivity list
    declaration part
begin
    statement part
end process;
```

- Λίστα ευαισθησίας (sensitivity list)
  - λίστα σημάτων στα οποία η διεργασία είναι ευαίσθητη
- Τμήμα δηλώσεων (declaration part)
  - τοπικές μεταβλητές, δεν είναι ορατές έξω από την διεργασία
- Τμήμα εντολών (statement part)
  - περιέχει τις ακολουθιακές εντολές

Λίστα ευαισθησίας (sensitivity list)

95

- Οι διεργασίες εκτελούνται σαν ένας ατέρμονος βρόγχος
  - όταν τελειώσει η εκτέλεση των εντολών της διεργασίας, η προσομοίωση αρχίζει από την αρχή
- Η εκτέλεση των εντολών της διεργασίας ξεκινάει όταν συμβεί ένα γεγονός (event) σε ένα από τα σήματα της λίστας ευαισθησίας
  - γεγονός = αλλαγή τιμής
  - όταν τελειώσει η εκτέλεση των εντολών της διεργασίας, η διεργασία «σταματά» μέχρι να συμβεί ένα γεγονός στην λίστα ευαισθησίας

Μοντέλο προσομοίωσης βασιζόμενο σε γεγονότα

96

- Event-driven VHDL simulation

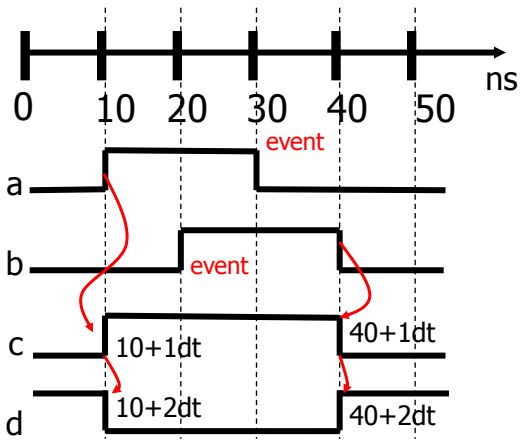


```
c <= a or b;
d <= not c;
```

Μοντέλο προσομοίωσης βασιζόμενο σε γεγονότα

97

```
P1: process (R,Qn)
begin
  Q <= R nor Qn;
end process;

P2: process (S,Q)
begin
  Qn <= S nor Q;
end process;
```

	R	S	Q	Qn
t	1	0	1	0
t+1dt	1	0	0	0
t+2dt	1	0	0	1
t+3dt	1	0	0	1

Συνδυαστική διεργασία (combinational process)

98

```
entity adder is
 port (
    a,b : in integer range 0 to 15;
    x   : out integer range 0 to 15
    );
end entity adder;

architecture beh of adder is
begin

 p: process (a,b)
 begin
   x <= a + b;
 end process;

end architecture beh;
```

RTL Schematic

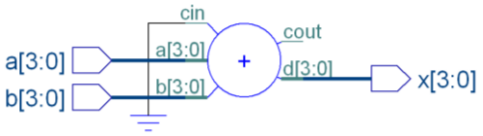

Όλες οι εισόδοι του συνδυαστικού κυκλώματος πρέπει να είναι στην λίστα ευαισθησίας της διεργασίας

Συνδυαστική διεργασία (combinational process)

99

```
entity adder is
  port (
     a,b : in integer range 0 to 15;
     x   : out integer range 0 to 15
     );
end entity adder;

architecture beh of adder is
begin

  p: process (a)
  begin
    x <= a + b;
  end process;

end architecture beh;
```

Προσοχή:

- Το κύκλωμα είναι συνθέσιμο, αλλά ...
- Διαφορά μεταξύ του μοντέλου προσομοίωσης και του μοντέλου σύνθεσης

Wait

100

```
p: process (a, b)
  begin
    x <= a + b;
  end process;
```

```
p: process
  begin
    x <= a + b;
    wait on a, b;
  end process;
```

Ισοδύναμες διεργασίες

Καταχώρηση σημάτων

101

```
p1: process (din)
begin
        sum1 <= din + 1;
        sum2 <= sum1 + 1;
end process;
```

```
p2: process (din)
begin
        sum2 <= sum1 + 1;
        sum1 <= din + 1;
end process;
```

- Τα σήματα (signals) χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία μεταξύ διεργασιών
- Οι διεργασίες p1 & p2 είναι ισοδύναμες. Γιατί;
- Καταχωρήσεις σημάτων υπό συνθήκη (when-else) και με επιλογή (with-select) δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις διεργασίες

Σήματα έναντι μεταβλητών

102

```
signal sum1, sum2: integer;
…
p1: process (din)
begin
        sum1 <= din + 1;
        sum2 <= sum1 + 1;
end process;
```

Time	din	Sum1	Sum2
…	0	0	0
t1	1	0	0
t1+1dt	1	2	1
t2	2	2	1
t2+1dt	2	3	3

```
p2: process (din)
variable sum1,sum2: integer;

begin
        sum1 := din + 1;
        sum2 := sum1 + 1;
end process;
```

Time	din	Sum1	Sum2
…	0	0	0
t1	1	2	3
t1+1dt	1	2	3
t2	2	3	4
t2+1dt	2	3	4

Εντολή if

103

```
entity compare is
  port (a, b : in bit_vector(3 downto 0);
        equal : out bit);
end entity compare;

architecture beh of compare is
begin
 p: process (a,b)
 begin
   if a = b then
     equal <= '1';
   else
     equal <= '0';
   end if;
 end process;
end architecture beh;
```

- Ποιά είναι η ισοδύναμη παράλληλη εντολή;
- Ποιό είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;

Εντολή if με πολλαπλές διακλαδώσεις

104

```
entity compare is
  port (a,b : in bit_vector(3 downto 0);
        result : out bit_vector(1 downto 0));
end entity compare;

architecture beh of compare is
begin
 p: process (a,b)
 begin
   if a = b then
     result <= "00";
   elsif a < b then
     result <= "01";
   else
     result <= "10";
   end if;
 end process;
end architecture beh;
```

- Ποιά είναι η ισοδύναμη παράλληλη εντολή;
- Ποιό είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;

Εντολή case

105

```
entity seven_seg is
  port(
       din  : in bit_vector(3 downto 0);
       seg : out bit_vector(6 downto 0)
       );
end entity seven_seg;

begin

p: process (din)
begin
  case din is
    when "0000" => seg <= "1111110";
    when "0001" => seg <= "0110000";
    when "0010" => seg <= "1101101";
    when "0011" => seg <= "1111001";
                                  continue…
```

```
…continue
    when "0100" => seg <= "0110011";
    when "0101" => seg <= "1011011";
    when "0110" => seg <= "1011111";
    when "0111" => seg <= "1110000";
    when "1000" => seg <= "1111111";
    when "1001" => seg <= "1111011";
    when others => seg <= "0000000";
  end case;
end process;

end architecture beh_case;
```

- Ποιά είναι η ισοδύναμη παράλληλη εντολή;
- Ποιό είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;

Ελλιπής εντολή if

106

```
entity inc_if is
  port (a, b, en : in bit;
          z : out bit);
end entity inc_if;

architecture beh of inc_if is
begin

p: process (a,b,en)
begin
  if en = '1' then
     z <= b;
  end if;
end process;

end architecture beh;
```

- Πολύ συχνό σχεδιαστικό λάθος
- Δεν περιγράφει συνδυαστική λογική
- Υπάρχει ανάδραση στο κύκλωμα
- Το εργαλείο σύνθεσης δεν μπορεί να γνωρίζει το λάθος και εισάγει ανάδραση

Ελλιπής εντολή if

107

```
entity inc_if is
  port (a, b, en : in bit;
        z, y : out bit);
end entity inc_if;

architecture beh of inc_if is
begin
p: process (a,b,en)
begin
  if en = '1' then
     z <= a;
  else
     y <= b;
  end if;
end process;
end architecture beh;
```

- Πολύ συχνό σχεδιαστικό λάθος
- Δεν καταχωρείται τιμή για κάποιο σήμα σε κάποια διακλάδωση
- Δεν περιγράφει συνδυαστική λογική
- Υπάρχει ανάδραση στο κύκλωμα

Ελλιπής εντολή if

108

```
p: process (a,b,en)
begin
  if en = '1' then
     z <= b;
  else
     z <= a;
  end if;
end process;
```

```
p: process (a,b,en)
begin

  z <= a;
  if en = '1' then
     z <= b;
  end if;
end process;
```

- Δύο σχεδιαστικές τεχνικές για την αποφυγή των ελλιπών if εντολών
  - καταχώρηση όλων των σημάτων σε όλες τις διακλαδώσεις και χρήση της διακλάδωσης else
  - default values

Ενότητα 4

109

- Ακολουθιακές διεργασίες
  - Πρότυπα μανταλωτών (latches), flip-flops
- Μοντελοποίηση βασικών ακολουθιακών κυκλωμάτων
  - Μετρητές (counters)
  - Καταχωρητές ολίσθησης (shift registers)

Μανταλωτής (latch)

110

```
entity latch is
  port (input, en : in bit;
        output : out bit);
end entity latch;

architecture beh of latch is
begin

p: process (input,en)
begin
  if en = '1' then
     output <= input;
  end if;
end process;

end architecture beh;
```

Μανταλωτής (latch)

111

```
entity latch is
  port (a, b, en, sel : in bit;
        z : out bit);
end entity latch;

architecture beh of latch is
begin
p: process (en,sel,a,b)
begin
  if en = '1' then
    if sel = '0' then
      z <= a;
    else
      z <= b;
    end if;
  end if;
end process;
end architecture beh;
```

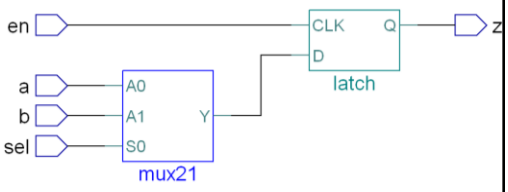

Περιγραφή ενός καταχωρητή στην VHDL

112

- Η περιγραφή ενός καταχωρητή στην VHDL γίνεται μόνο με την χρήση διεργασίας (process)
- Δεν ορίζεται δομή της VHDL που να αντιστοιχίζεται στο υλικό σαν καταχωρητής
- Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να περιγράψεις την συμπεριφορά ενός καταχωρητή στη VHDL (simulation model)
  - Δεν είναι όλες οι περιγραφές συνθέσιμες

Πρότυπα σύνθεσης καταχωρητή στην VHDL

113

- Τα εργαλεία σύνθεσης αναγνωρίζουν συγκεκριμένες VHDL περιγραφές ενός καταχωρητή
  - πρότυπα σύνθεσης (synthesis templates)
- Τα πρότυπα σύνθεσης μπορεί να διαφέρουν μεταξύ των εργαλείων σύνθεσης

Πρότυπο καταχωρητή

114

```
entity dff is
  port (clk, d : in bit;
        q : out bit);
end entity;

architecture bef of dff is
begin

 process
 begin
   wait until clk'event and clk = '1';
   q <= d;
 end process;

end architecture;
```

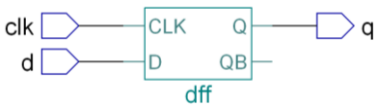

Πρότυπα καταχωρητή με wait

115

```
process
begin
  wait until clk'event and clk = '1';
  q <= d;
end process;
```

```
process
begin
  wait until clk = '1';
  q <= d;
end process;
```

Δεν υποστηρίζεται από όλα τα εργαλεία σύνθεσης

Πρότυπα καταχωρητή με if και wait

116

```
process
begin
  wait on clk;
  if clk'event and clk = '1' then
    q <= d;
  end if;
end process;
```

```
process
begin
 wait on clk;
  if clk = '1' then
    q <= d;
  end if;
end process;
```

Δεν υποστηρίζεται από όλα τα εργαλεία σύνθεσης

Πρότυπα καταχωρητή με if και λίστα ευαισθησίας

117

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '1' then
   q <= d;
 end if;
end process;
```

Ανοδική & καθοδική ακμή του ρολογιού

118

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '1' then
   q <= d;
 end if;
end process;
```

Rising edge

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '0' then
   q <= d;
 end if;
end process;
```

Falling edge

Σήμα επίτρεψης του ρολογιού (clock gating)

119

```
entity dff is
  port (clk, d, en : in bit;
        q : out bit);
end entity;

architecture bef of dff is
 signal clken: bit;
begin
 clken <= en and clk;
 process
 begin
   wait until clken'event and clken = '1';
   q <= d;
 end process;
end architecture;
```

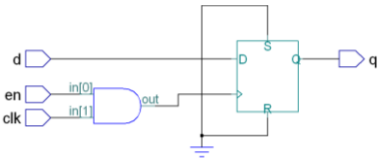

!!! Προσοχή !!!

- Παραγωγή glitches στο ρολόι λόγω της συνδυαστικής λογικής
- Πολλαπλά ρολόγια στο κύκλωμα

Σήμα επίτρεψης των δεδομένων (data enable)

120

```
entity dff is
  port (clk, d, en : in bit;
        q : out bit);
end entity;
architecture bef of dff is
 signal den: bit;
begin
 process
 begin
   wait until clk'event and clk = '1';
   if en = '1' then
     q <= d;
   end if;
 end process;
end architecture;
```

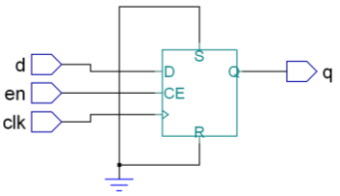

Σήμα επίτρεψης των δεδομένων (data enable)

121

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '1' then
   if en = '1' then
     q <= d;
   end if;
 end if;
end process;
```

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '1'  and en = '1' then
   q <= d;
 end if;
end process;
```

Πρότυπο καταχωρητή με ασύγχρονη είσοδο μηδενισμού

122

```
process (clk, reset) is
begin
  if reset = '1' then
    q <= '0';
  elsif clk'event and clk = '1'  then
    q <= d;
  end if;
end process;
```

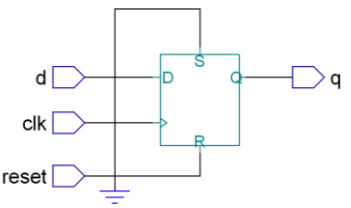

Πρότυπο καταχωρητή με σύγχρονη είσοδο μηδενισμού

123

```
process (clk) is
begin
  if clk'event and clk = '1' then
    if reset = '1' then
       q <= '0';
    else
      q <= d;
    end if;
  end if;
end process;
```

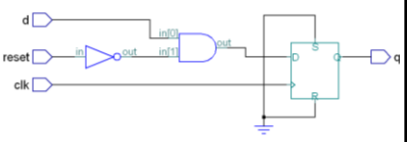

Σχεδίαση ακολουθιακής λογικής

124

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '1' then
   q1 <= a and b;
   q2 <= c or d;
 end if;
end process;
```

Ποιο είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;

Σχεδίαση ακολουθιακής λογικής

125

```
process (clk)
begin
 if clk'event and clk = '1' then
   q1 <= a;
   q2 <= b;
   q3 <= q1 and q2;
 end if;
end process;
```

Ποιο είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;
Πώς υπολογίζεται η συχνότητα λειτουργίας του κυκλώματος;

Σχεδίαση ακολουθιακής λογικής

126

```
entity dreg8 is
  port (clk : in bit;
        d : in bit_vector(7 downto 0);
        q : out bit_vector(7 downto 0));
end entity;

architecture bef of dreg8 is
begin

 process (clk)
 begin
   if clk'event and clk = '1' then
     q <= d;
   end if;
 end process;

end architecture;
```

Ποιο είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;

Σχεδίαση ακολουθιακής λογικής

127

```
process (clk, reset)
 begin
  if reset = '1' then
    q <= (others => '0');
  elsif clk'event and clk = '1' then
    q <= d;
  end if;
 end process;
```

```
process (clk, reset)
 begin
  if reset = '1' then
    q <= "00001111";
  elsif clk'event and clk = '1' then
    q <= d;
  end if;
 end process;
```

Ποιο είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης;

Σχεδίαση μετρητών (counters)

128

```
entity counter4 is
  port (clk, reset : in bit;
        count : out integer range 0 to 15);
end entity;

architecture bef of counter4 is
signal counter : integer range 0 to 15;
begin

count <= counter;
 process (clk, reset)
 begin
  if reset = '1' then
     counter <= 0;
  elsif clk'event and clk = '1' then
     counter <= (counter + 1) mod 16;
  end if;
 end process;
end architecture;
```

4-bit σύγχρονος δυαδικός μετρητής με ασύγχρονη είσοδο μηδένισης

Σχεδίαση μετρητών (counters)

129

- Υλοποιήστε του ακόλουθους τύπους μετρητών:
  - BCD μετρητές
  - με σύγχρονη είσοδο μηδένισης
  - με είσοδο επίτρεψης
  - με παράλληλη φόρτωση
- Υλοποιήστε διαιρέτες συχνότητας με την χρήση μετρητών

Σχεδίαση καταχωρητών ολίσθησης (shift registers)

130

```
entity sreg8 is
  port (clk, reset: in bit;
        sin : in bit;
        dout : out bit_vector(7 downto 0));
end entity;

architecture bef of sreg8 is
signal shift_reg : bit_vector(7 downto 0);
begin
dout <= shift_reg;
 process (clk, reset)

  ...

 end process;
end architecture;
```

8-bit καταχωρητής αριστερής ολίσθησης με σειριακή είσοδο και ασύγχρονη είσοδο μηδένισης

Σχεδίαση καταχωρητών ολίσθησης (shift registers)

131

- Υλοποίηση με array slices

```
process (clk, reset)
begin

 if reset = '1' then
   shift_reg <= (others => '0');
 elsif clk'event and clk = '1' then
   shift_reg(7 downto 1) <= shift_reg(6 downto 0);
   shift_reg(0) <= sin;
 end if;

end process;
```

Σχεδίαση καταχωρητών ολίσθησης (shift registers)

132

- Υλοποίηση με concatenation

```
process (clk, reset)
begin

 if reset = '1' then
   shift_reg <= (others => '0');
 elsif clk'event and clk = '1' then
   shift_reg <= shift_reg(6 downto 0) & sin;
 end if;

end process;
```

Σχεδίαση καταχωρητών ολίσθησης (shift registers)

133

- Υλοποίηση με loop

```
process (clk, reset)
begin

 if reset = '1' then
   shift_reg <= (others => '0');
 elsif clk'event and clk = '1' then
   for i in 7 downto 1 loop
     shift_reg(i) <= shift_reg(i-1);
   end loop;
   shift_reg(0) <= sin;
 end if;

end process;
```

Σχεδίαση καταχωρητών ολίσθησης (shift registers)

134

- Υλοποιήστε του ακόλουθους τύπους καταχωρητών ολίσθησης:
  - ring counter
  - με σύγχρονη είσοδο μηδένισης
  - με είσοδο επίτρεψης
  - με παράλληλη φόρτωση
  - με επιλογή αριστερής & δεξιάς ολίσθησης

Ενότητα 5

135

- Τρισταθής αγωγοί (tristate buses) στη VHDL
  - Πως υλοποιούμε τρισταθής λογική (tristate logic)

Πρότυπο τρισταθή οδηγού στην παράλληλη VHDL

136

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity trist is
  port ( a, en : in std_ulogic;
         z : out std_ulogic);
end entity trist;

architecture beh of trist is
begin

z <= a when en = '1' else
     'Z';

end architecture beh;
```

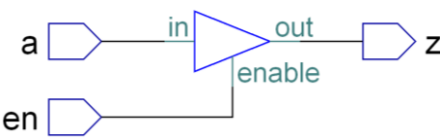

- Απαιτείται η χρήση λογικού τύπου πολλαπλών τιμών που να μπορεί να περιγράψει την υψηλή εμπέδηση (high-Z)
  - π.χ. std_ulogic type

Πρότυπο τρισταθή οδηγού στην ακολουθιακή VHDL

137

```
architecture beh of trist is

begin

process (a, en)
begin
if en = '1' then
   z <= a;
else
   z <= 'Z';
end if;
end process;

end architecture beh;
```

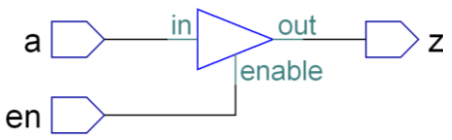

Τρισταθής αγωγός (tristate bus)

138

- Μπορεί να έχει περισσότερους από έναν οδηγούς (drivers)
- Όλοι οι οδηγοί πρέπει να είναι tristate
- Σήμα ενός resolved υποτύπου
  - ο βασικός τύπος μπορεί να περιγράψει τρισταθής λογική
  - type std_ulogic: unresolved
  - subtype std_logic: resolved

Resolution function

139

SUBTYPE std_logic **IS** resolved std_ulogic;

```
CONSTANT resolution_table : stdlogic_table := (
-- ---------------------------------------
-- | U   X   0   1   Z   W   L   H   -     |  |
-- ---------------------------------------
   ( 'U', 'U', 'U', 'U', 'U', 'U', 'U',  'U', 'U' ), -- | U |
   ( 'U', 'X', 'X', 'X', 'X', 'X', 'X',  'X', 'X' ), -- | X |
   ( 'U', 'X', '0', 'X', '0',  '0', '0',   '0', 'X' ), -- | 0 |
   ( 'U', 'X', 'X', '1',  '1',  '1',  '1',   '1',  'X' ), -- | 1 |
   ( 'U', 'X', '0', '1',  'Z', 'W', 'L',  'H', 'X' ), -- | Z |
   ( 'U', 'X', '0', '1',  'W','W', 'W','W', 'X' ), --| W |
   ( 'U', 'X', '0', '1',  'L',  'W', 'L', 'W', 'X' ), -- | L |
   ( 'U', 'X', '0', '1',  'H', 'W', 'W','H', 'X' ), -- | H |
   ( 'U', 'X', 'X', 'X', 'X', 'X',  'X', 'X', 'X' )  -- | - | );
```

Τρισταθής αγωγός

140

```
entity trist_mux is
  port (a, b, sel, en : in std_logic;
        z : inout std_logic);
end entity trist_mux;

architecture beh of trist_mux is
begin

p0: process (en,sel,a)
begin
 if en = '1' and sel = '0' then
    z <= a;
 else
    z <= 'Z';
 end if;
end process;
                          continue ...
```

```
... continue

p1: process (en,sel,b)
begin
 if en = '1' and sel = '1' then
    z <= b;
 else
    z <= 'Z';
 end if;
end process;

end architecture beh;
```

Τρισταθής αγωγός

141

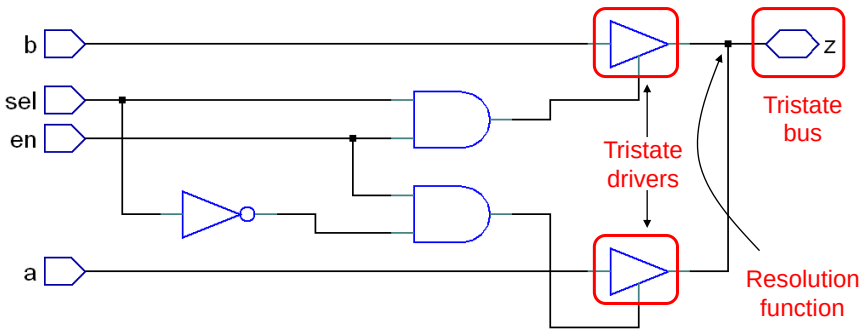

142

Ενότητα 6

143

- Ιεραρχική σχεδίαση στη VHDL
  - Πως σχεδιάζουμε ιεραρχικά
  - Πως υλοποιούμε παραμετροποιημένες μονάδες
  - Πως χρησιμοποιούνται οι εντολές generate

Σημασία της ιεραρχικής σχεδίασης

144

- Σχεδίαση με βάση την μέθοδο «διαίρει & βασίλευε» (divide & conquer)
  - η σχεδίαση τεμαχίζεται σε υπομονάδες & η πολυπλοκότητα απλοποιείται
  - κάθε υπομονάδα σχεδιάζεται και πιστοποιείται ξεχωριστά
- Ενσωμάτωση διαθέσιμων μονάδων στη σχεδίαση
  - μειώνεται ο χρόνος σχεδίασης
  - αυξάνεται η πιστότητα της σχεδίασης

Δομική σχεδίαση (structural description)

145

- Η ιεραρχική σχεδίαση βασίζεται στη δομική σχεδίαση
- Δομική σχεδίαση = περιγράφει τη σύνδεση των μονάδων (components) του κυκλώματος
  - συνδυασμός μικρότερων μονάδων και περιγραφή της διασύνδεσής τους για τη δημιουργία μίας μεγαλύτερης μονάδας
  - παρόμοια με το σχηματικό διάγραμμα (schematic diagram)
  - το διάγραμμα δικτύωσης ενός κυκλώματος (circuit netlist) αποτελεί δομική περιγραφή

Δομική σχεδίαση στη VHDL

146

- Βασίζεται στη χρήση μονάδων (components)
- Για τη χρήση μίας μονάδας απαιτείται:
  - δήλωση μονάδας (component declaration)
  - καθορισμός διαμόρφωσης (configuration specification)
  - στιγμιότυπα μονάδας (component instances)

Δομική σχεδίαση στη VHDL: παράδειγμα ...

147

```
entity Full_adder is
  port (A, B, Cin  : in bit;
        Sum, Cout : out bit);
end entity Full_adder;

architecture beh of Full_adder is
 ...
end architecture beh;
```

```
entity ripple_adder is
  port (a, b  : in bit_vector(3 downto 0);
        cin   : in bit;
        sum   : out bit_vector(3 downto 0);
        cout : out bit);
end entity ripple_adder;

architecture struct of ripple_adder is
...
end architecture struct;
```

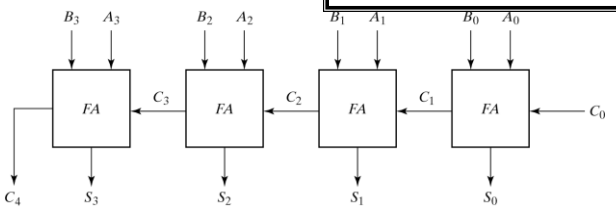

Δομική σχεδίαση στη VHDL: ... παράδειγμα

148

```
architecture struct of ripple_adder is

component full_adder
 port (a, b, cin  : in bit;
       sum, cout : out bit);
end component;

for all : full_adder use entity work.Full_adder (beh)
          port map (A=>a, B=>b, Cin=>cin, Sum=>sum, Cout=>cout);

signal c1,c2,c3 : bit;
begin
 bit0: full_adder port map (a=>a(0), b=>b(0), cin=>cin, sum=>sum(0), cout=>c1);
 bit1: full_adder port map (a=>a(1),  b=>b(1), cin=>c1,  sum=>sum(1),  cout=>c2);
 bit2: full_adder port map (a=>a(2), b=>b(2), cin=>c2,  sum=>sum(2), cout=>c3);
 bit3: full_adder port map (a=>a(3), b=>b(3), cin=>c3,  sum=>sum(3), cout=>cout);

end architecture struct;
```

Component declaration

Configuration specification

Component instances

Στιγμιότυπα μονάδας (component instances)

149

- Παράλληλες εντολές (concurrent statements)
- Port map:
  - Συσχέτιση ονόματος (named association)

```
bit3: full_adder port map (a=>a(3), b=>b(3),…, cout=>cout);
```

  - Συσχέτιση θέσης (positional association)

```
bit3: full_adder port map (a(3), b(3), c3, sum(3), cout);
```

  - Ασύνδετες θύρες (unconnected ports)

```
bit3: full_adder port map (a=>a(3), b=>b(3),…, cout=>open);
```

Δήλωση μονάδας (component declaration)

150

- Δεν καθορίζει τίποτα για την οντότητα (που βρίσκεται, όνομα, θύρες)
- Ουσιαστικά αποτελεί ακριβή αντιγραφή της οντότητας

Καθορισμός διαμόρφωσης (configuration specification)

151

- Συσχετίζει την μονάδα με την οντότητα
  - που βρίσκεται η οντότητα, το όνομά της, πως αντιστοιχίζονται οι θύρες της μονάδας με τις θύρες της οντότητας
- Διαδικασία δέσμευσης (binding process)
  - στην φάση της επεξεργασίας (elaboration) και όχι της μεταγλώττισης (compilation)

Διαδικασία δέσμευσης (binding process)

152

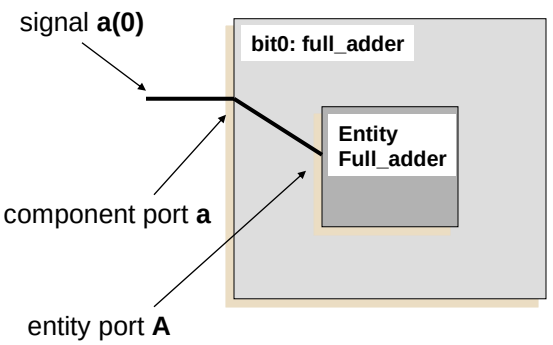

Εξ' ορισμού δέσμευση (default binding)

153

```
architecture struct of ripple_adder is

component full_adder
 port (a, b, cin  : in bit;
       sum, cout : out bit);
end component;

signal c1,c2,c3 : bit;

begin
 bit0: full_adder port map (a=>a(0), b=>b(0), cin=>cin, sum=>sum(0), cout=>c1);
 bit1: full_adder port map (a=>a(1),  b=>b(1), cin=>c1,   sum=>sum(1),  cout=>c2);
 bit2: full_adder port map (a=>a(2), b=>b(2), cin=>c2,  sum=>sum(2), cout=>c3);
 bit3: full_adder port map (a=>a(3), b=>b(3), cin=>c3,  sum=>sum(3), cout=>cout);

end architecture struct;
```

Component declaration

Component instances

Κατευθείαν δέσμευση (direct binding)

154

```
architecture struct of ripple_adder is

signal c1,c2,c3 : bit;

begin
  bit0: entity work.full_adder(beh)
     port map (a=>a(0), b=>b(0), cin=>cin, sum=>sum(0), cout=>c1);

  bit1: entity work.full_adder(beh)
     port map (a=>a(1), b=>b(1), cin=>c1, sum=>sum(1), cout=>c2);

  bit2: entity work.full_adder(beh)
     port map (a=>a(2), b=>b(2), cin=>c2, sum=>sum(2), cout=>c3);

  bit3: entity work.full_adder(beh)
     port map (a=>a(3), b=>b(3), cin=>c3, sum=>sum(3), cout=>cout);
end architecture struct;
```

Μόνο στη VHDL'93

Πακέτα μονάδων (component packages)

155

```
package basic_gates is

component full_adder
 port (a, b, cin  : in bit;
        sum, cout : out bit);
end component;
… other components
end package;
```

```
use work.basic_gates.all;
architecture struct of ripple_adder is
signal c1,c2,c3 : bit;

begin
  bit0: full_adder port map (a=>a(0), b=>b(0), cin=>cin, sum=>sum(0), cout=>c1);
  …
  bit3: full_adder port map (a=>a(3), b=>b(3), cin=>c3,  sum=>sum(3), cout=>cout);
end architecture struct;
```

Σχεδιαστικές βιβλιοθήκες (design libraries)

156

- Συλλογή δηλώσεων (type, entity) και των υλοποιήσεών τους (architecture).
- Οι μονάδες μίας βιβλιοθήκης μπορούν να χρησιμοποιηθούν από άλλες σχεδιαστικές μονάδες
- Η βιβλιοθήκη πρέπει να δηλωθεί πριν από την σχεδιαστική μονάδα
- Special library (βιβλιοθήκη εργασίας): **work**
  - Όταν μία σχεδιαστική μονάδα αναλυθεί τοποθετείται στην βιβλιοθήκη **work**
  - Δεν απαιτείται δήλωση της βιβλιοθήκης **work**

Σχεδιαστικές βιβλιοθήκες (design libraries)

157

- Project **wasp**
- Library **widget_cells**: standard cells, directory: /local/widget/cells
- Library **wasp_lib** : project library, directory: /projects/wasp/lib

```
library widget_cells, wasp_lib;
architecture struct of filter is
...
begin
clk_pad: entity wasp_lib.in_pad
  port map (i => clk, z => filter_clk);
accum: entity widget_cells.reg32
  port map (en => accum_en, clk => filter_clk, d => sum, q => result);
alu: entity work.adder
  port map (a => alu_op1, b => alu_op2, y => sum, c => carry);
...
end architecture;
```

Παραμετροποιημένες μονάδες

158

- Σχεδίαση παραμετροποιημένων μονάδων με τη χρήση **generics**
- Το εργαλείο σύνθεσης παράγει διαφορετικό αποτέλεσμα για κάθε στιγμιότυπο της παραμετροποιημένης μονάδας

```
entity ripple_adder is
 generic (n : integer);
 port (a, b  : in bit_vector(n-1 downto 0);
       cin   : in bit;
       sum   : out bit_vector(n-1 downto 0);
       cout : out bit);
end entity ripple_adder;
```

Χρήση παραμετροποιημένων μονάδων

159

```
entity ripple8 is
 port (a, b  : in bit_vector(7 downto 0); cin : in bit;
         sum  : out bit_vector(7 downto 0); cout : out bit);
end entity ripple8;

architecture struct of ripple8 is

component ripple_adder
 generic (n : integer);
 port (a, b  : in bit_vector(n-1 downto 0); cin : in bit;
         sum  : out bit_vector(n-1 downto 0); cout : out bit);
end component;

begin
  ripple: ripple_adder
    generic map (n =>8)
    port map (a=>a, b=>b, cin=>cin, sum=>sum, cout=>cout);
end architecture struct;
```

Υλοποίηση παραμετροποιημένων μονάδων

160

```
architecture beh of ripple_adder is
begin

 process (a, b, cin)
  variable c: bit;
 begin
   c := cin;
   for i in 0 to n-1 loop
     sum(i) <= a(i) xor b(i) xor c;
     c := (a(i) and b(i)) or (a(i) and c) or (b(i) and c);
   end loop;
   cout <= c;
 end process;
end architecture beh;
```

Εντολή generate

161

- Παράγουν επαναλαμβανόμενες ή υπό συνθήκη δομές
- Συνδυάζονται με τη χρήση των **generics**
- Παράλληλες εντολές
- Δύο τύποι εντολών generate:
  - **for generate**
  - **if generate**

Εντολή for generate

162

```
architecture beh of ripple_adder is
  signal c: bit_vector (n downto 0);

begin

  c(0) <= cin;
  gen: for i in 0 to n-1 generate
    sum(i) <= a(i) xor b(i) xor c(i);
    c(i+1) <= (a(i) and b(i)) or (a(i) and c(i)) or (b(i) and c(i));
  end generate;
  cout <= c(n);

end architecture beh;
```

Εντολή if generate

163

```
entity optional_register is
 generic (n : integer, store: boolean);
 port (a    : in bit_vector(n-1 downto 0);
       clk : in bit;
       z    : out bit_vector(n-1 downto 0));
end entity;
architecture beh of optional_register is
begin
 gen: if store generate
   process begin
     wait until clk'event and clk = '1'
       z <= a;
   end process;
 end generate;
 notgen: if not store generate
   z <= a;
 end generate;
end architecture beh;
```

Χρήση μονάδων στις εντολές generate

164

```
architecture beh of ripple_adder is
 signal c: bit_vector (n downto 0);

begin

 c(0) <= cin;
 gen: for i in 0 to n-1 generate
   bit0: entity work.full_adder(beh)
     port map (a=>a(i), b=>b(i), cin=>c(i), sum=>sum(i), cout=>c(i+1));
 end generate;
 cout <= c(n);

end architecture beh;
```

Ενότητα 7

165

- Testbenches στη VHDL

Testbenches

166

- Χρησιμοποιούνται για την εξομοίωση της σχεδίασης
- Ένα testbench είναι μία οντότητα:
  - χωρίς εισόδους και εξόδους
  - περιλαμβάνει στιγμιότυπο της μονάδας υπό έλεγχο (design under test, DUT)
  - εφαρμόζει ακολουθίες εισόδων στη μονάδα
  - παρακολουθεί τις εξόδους της μονάδας

Testbench: παράδειγμα ...

167

```
entity tb_fa is
end entity tb_ra;

architecture bench of tb_fa is

component full_adder
 port (a, b, cin  : in bit;
       sum, cout : out bit);
end component;

 signal a, b, cin, sum, cout  : bit;

begin
  bit0: full_adder port map (a=>a, b=>b, cin=>cin, sum=>sum, cout=>cout);
  ...
```

Testbench: ... παράδειγμα

168

```
...
stimulus : process is
   begin
      a <= '0';  b <= '0';  cin <= '0'; wait for 20 ns;
      a <= '0';  b <= '0';  cin <= '1'; wait for 20 ns;
      a <= '0';  b <= '1';  cin <= '0'; wait for 20 ns;
      a <= '0';  b <= '1';  cin <= '1'; wait for 20 ns;
      ...
      wait;
   end process stimulus;
...
```

Testbench: … παράδειγμα

169

```
verify : process is
  begin
    wait for 20 ns;
    assert a = '0' and b = '0' and cout = '0'
      report "error response on carry out"
      severity error;
    wait on a, b, cout;
  end process verify;

end architecture bench;
```

170

Ενότητα 8

171

- Μηχανές πεπερασμένων καταστάσεων (finite state machines) στη VHDL
  - πρότυπα σχεδίασης
  - μηχανές Moore & Mealy
  - σχεδιαστικές συμβουλές

Μηχανή Πεπερασμένων Καταστάσεων

172

- Finite State Machine (FSM):
  - Μια μηχανή η οποία έχει πεπερασμένο (finite) αριθμό καταστάσεων
  - Χαρακτηρίζεται από:
    - Ένα σύνολο γεγονότων εισόδου
    - Ένα σύνολο γεγονότων εξόδου
    - Ένα σύνολο καταστάσεων
    - Μια συνάρτηση που αντιστοιχίζει τις καταστάσεις και την είσοδο στην έξοδο
    - Μια συνάρτηση που αντιστοιχίζει τις καταστάσεις και την είσοδο στην επόμενη κατάσταση
  - Χρησιμοποιείται σε σχεδίαση κυκλωμάτων ελέγχου

FSM: Τύποι μηχανών

173

- Μηχανή Moore
  - Οι έξοδοι εξαρτώνται μόνο από την παρούσα κατάσταση της μηχανής
- Μηχανή Mealy
  - Οι έξοδοι εξαρτώνται από τις εισόδους και την παρούσα κατάσταση της μηχανής

FSM: Μοντελοποίηση

174

- Μοντελοποιείται στη VHDL με:
  - ένα μπλοκ συνδυαστικής λογικής
    - υλοποιεί τις συναρτήσεις
  - και ένα μπλοκ καταχωρητών
    - αποθηκεύει τις καταστάσεις

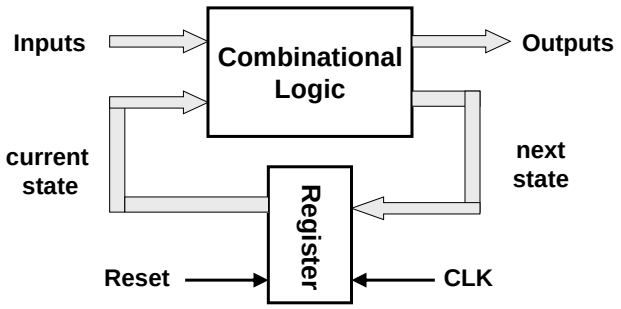

FSM: Σύνθεση

175

- Τα εργαλεία σύνθεσης εκτελούν βελτιστοποίηση των καταστάσεων των FSMs
- Οι καταστάσεις αναπαριστώνται από έναν τύπο απαρίθμησης
  - τα εργαλεία σύνθεσης εκμεταλλεύονται τον τύπο απαρίθμησης για αποδοτικότερη βελτιστοποίηση
- Τα εργαλεία σύνθεσης υποστηρίζουν διαφορετικές μορφές κωδικοποίησης των καταστάσεων:
  - binary, onehot, gray, user-defined

FSM: VHDL περιγραφή

176

- Πόσες διεργασίες θα χρησιμοποιήσουμε για την περιγραφή της μηχανής;
- Πώς θα περιγράψουμε τις μεταβάσεις των καταστάσεων της μηχανής;
- Πώς θα καθορίσουμε τις εξόδους της μηχανής;
- Πώς θα αρχικοποιήσουμε την μηχανή;
- Πώς θα εξασφαλίσουμε ότι η μηχανή έχει μηχανισμό επανεκκίνησης (re-entrant);

Μηχανή Moore: παράδειγμα

177

```
entity moore_machine is
  port (reset : in std_ulogic;
        clk : in std_ulogic;
        in1 : in std_ulogic;
        out1 : out std_ulogic_vector(3 downto 0));
end entity moore_machine;

architecture beh of moore_machine is

type state_type is (s0,s1,s2,s3);
signal state : state_type;

begin
  ...
end architecture;
```

Κωδικοποίηση καταστάσεων

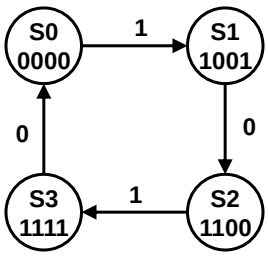

Υλοποίηση με μία διεργασία

178

- Μία διεργασία που περιγράφει:
  - τους καταχωρητές,
  - τις μεταβάσεις των καταστάσεων και
  - τις εξόδους

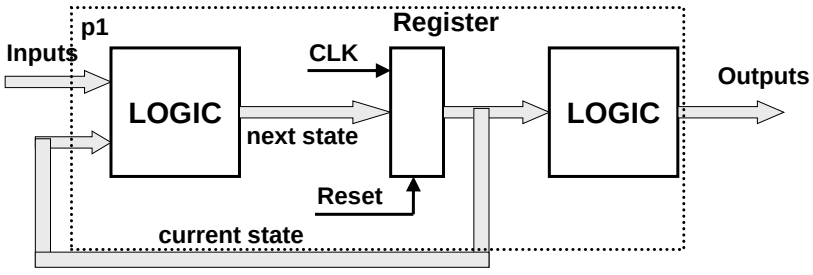

Υλοποίηση με μία διεργασία: VHDL κώδικας

179

```
p1: process (reset,clk)
begin

  if (reset = '1') then
    state <= s0;
    out1 <= "0000";

  elsif clk'event and clk = '1' then
    case state is
      when s0 =>
        if in1 = '1' then
          state <= s1;
        end if;
        out1 <= "0000";
      when s1 =>
        if in1 = '0' then
          state <= s2;
        end if;
        out1 <= "1001";
                              continue ...
```

Αρχικοποίηση μηχανής

Ένα σήμα περιγράφει την παρούσα και την επόμενη κατάσταση

```
... continue
      when s2 =>
        if in1 = '1' then
          state <= s3;
        end if;
        out1 <= "1100";
      when s3 =>
        if in1 = '0' then
          state <= s0;
        end if;
        out1 <= "1111";
    end case;
  end if;

end process;
```

Υλοποίηση με μία διεργασία: συνθέσιμο κύκλωμα

180

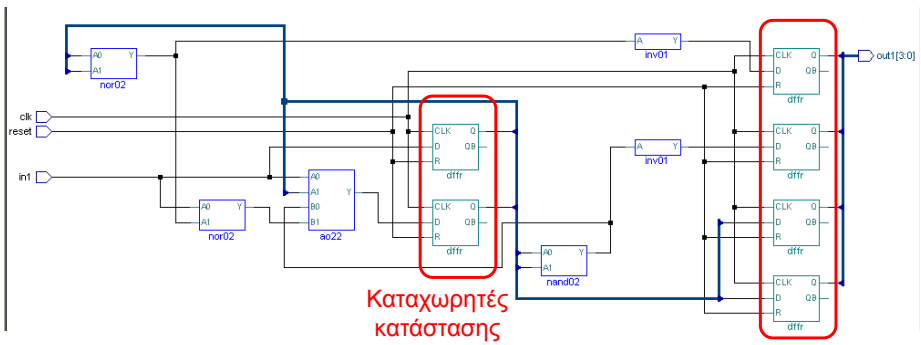

Καταχωρητές κατάστασης

Καταχωρητές εξόδου

- Δυαδική κωδικοποίηση των καταστάσεων (binary encoding)
- Οι έξοδοι προέρχονται από καταχωρητές (registered outputs)

Υλοποίηση με δύο διεργασίες

181

- Μία ακολουθιακή διεργασία (p1) που περιγράφει τους καταχωρητές και
- Μία διεργασία (p2) που περιγράφει την συνδυαστική λογική: μεταβάσεις καταστάσεων και εξόδους

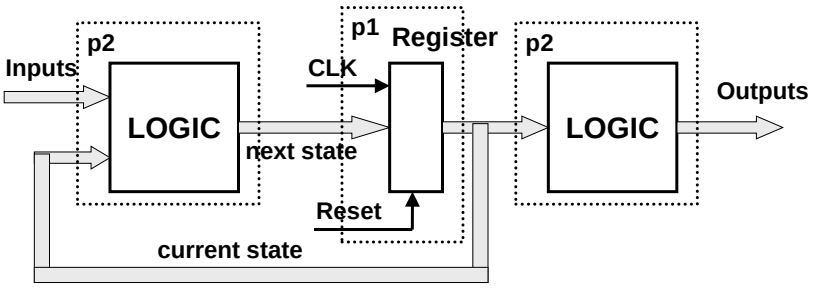

Υλοποίηση με δύο διεργασίες: VHDL κώδικας

182

```
...
type state_type is (s0,s1,s2,s3);
signal current_state : state_type;
signal next_state : state_type;
...

p1: process (reset,clk)
begin

  if (reset = '1') then
    current_state <= s0;
  elsif clk'event and clk = '1' then
    current_state <= next_state;
  end if;

end process;
```

Δύο σήματα τύπου state_type

Αλλαγή κατάστασης

```
p2: process (current_state,in1)
begin

  next_state <= current_state;

  case current_state is
    when s0 =>
      if in1 = '1' then
        next_state <= s1;
      end if;
      out1 <= "0000";
...
    when s3 =>
      if in1 = '0' then
        next_state <= s0;
      end if;
      out1 <= "1111";
  end case;

end process;
```

Για την αποφυγή latches

Επιλογή επόμενης κατάστασης

Η έξοδος εξαρτάται μόνο από την παρούσα κατάσταση

Υλοποίηση με δύο διεργασίες: συνθέσιμο κύκλωμα

183

- Binary encoding
- Non-registered outputs

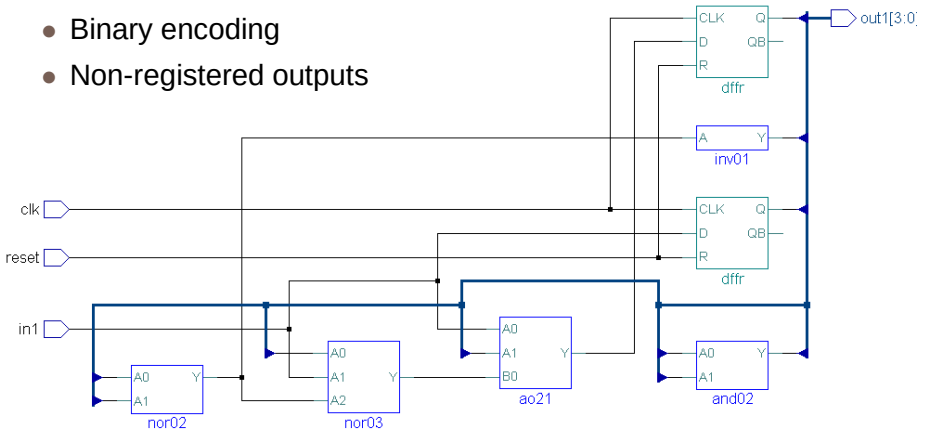

Υλοποίηση με τρεις διεργασίες

184

- Μία ακολουθιακή διεργασία (p1) που περιγράφει τους καταχωρητές,
- Μία συνδυαστική διεργασία (p2) που περιγράφει τις μεταβάσεις καταστάσεων και
- Μία συνδυαστική διεργασία (p3) που περιγράφει τις εξόδους

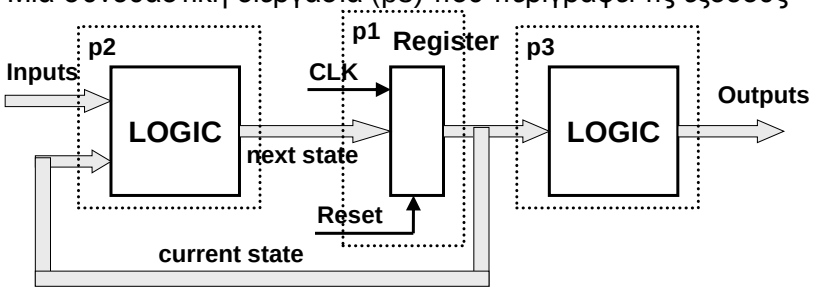

Υλοποίηση με τρεις διεργασίες: VHDL κώδικας

185

```
p1: process (reset,clk)
begin

 if (reset = '1') then
   current_state <= s0;
 elsif clk'event and clk = '1' then
   current_state <= next_state;
 end if;
end process;

p3: process (current_state)
begin

 case current_state is
   when s0 => out1 <= "0000";
   when s1 => out1 <= "1001";
   when s2 => out1 <= "1100";
   when s3 => out1 <= "1111";
 end case;
end process;
```

Η έξοδος εξαρτάται μόνο από την παρούσα κατάσταση

```
p2: process (current_state,in1)
begin

 next_state <= current_state;

 case current_state is
   when s0 =>
     if in1 = '1' then
       next_state <= s1;
     end if;
...
   when s3 =>
     if in1 = '0' then
       next_state <= s0;
     end if;
 end case;

end process;
```

Για την αποφυγή latches

Επιλογή επόμενης κατάστασης

Υλοποίηση με τρεις διεργασίες: συνθέσιμο κύκλωμα

186

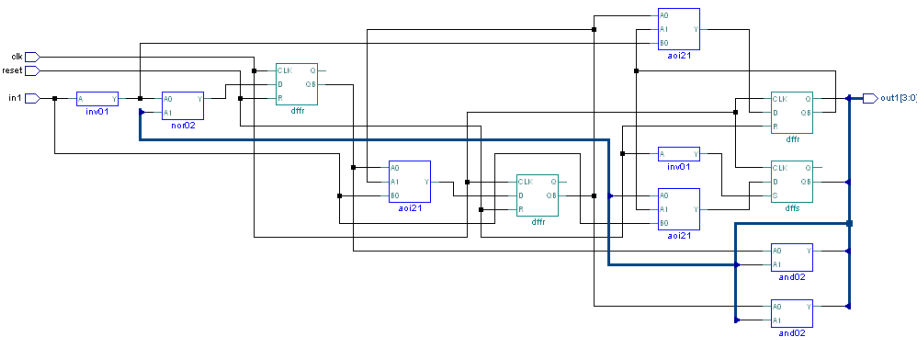

- One-hot encoding
- Non-registered outputs

Σχόλια

187

- Προτιμάτε τις υλοποιήσεις με 2 ή 3 διεργασίες
  - ξεχωρίζουν την ακολουθιακή από τη συνδυαστική λογική της μηχανής
  - επιτρέπουν να χρησιμοποιηθεί η έξοδος της συνδυαστικής λογικής σε άλλες διεργασίες ελέγχου ή στον καθορισμό άλλων εξόδων
- Η υλοποίηση με 3 διεργασίες επιτρέπει την εισαγωγή ή όχι καταχωρητών στις εξόδους, ανάλογα με τον τύπο της τρίτης διεργασίας:
  - ακολουθιακή διεργασία: registered outputs
  - συνδυαστική διεργασία: non-registered outputs

Μηχανή Mealy: παράδειγμα

188

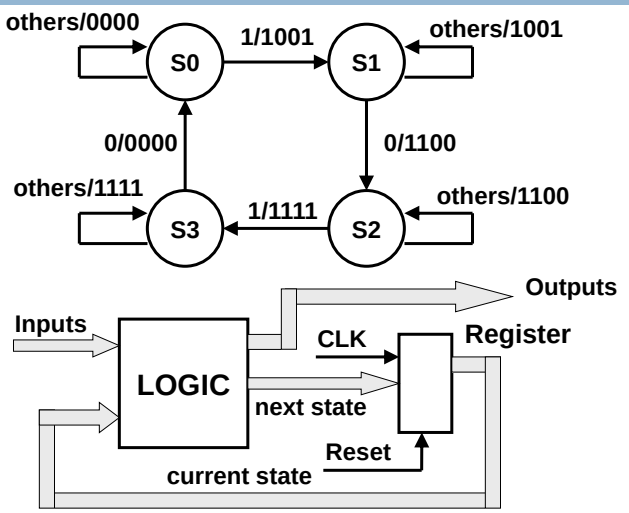

Υλοποίηση με δύο διεργασίες

189

```
...
type state_type is (s0,s1,s2,s3);
signal curent_state : state_type;
signal next_state : state_type;
...
p1: process (reset,clk)
begin

 if (reset = '1') then
   current_state <= s0;
 elsif clk'event and clk = '1' then
   current_state <= next_state;
 end if;

end process;
```

```
p2: process (current_state,in1)
begin

 next_state <= current_state;

 case current_state is
   when s0 =>
     if in1 = '1' then
       next_state <= s1;
       out1 <= "1001";
     else
       out1 <= "0000";
     end if;
...
 end case;

end process;
```

Η έξοδος εξαρτάται από την παρούσα κατάσταση και την είσοδο

Υλοποίηση με τρεις διεργασίες

190

```
p1: process (reset,clk)
begin
 if (reset = '1') then
   current_state <= s0;
 elsif clk'event and clk = '1' then
   current_state <= next_state;
 end if;
end process;

p3: process (current_state,in1)
begin
 case current_state is
   when s0 =>
     if in1 = '1' then
       out1 <= "1001";
     else
       out1 <= "0000";
     end if;
  ...
end process;
```

Η έξοδος εξαρτάται από την παρούσα κατάσταση και την είσοδο

```
p2: process (current_state,in1)
begin

 next_state <= current_state;

 case current_state is
   when s0 =>
     if in1 = '1' then
       next_state <= s1;
     end if;
...
   when s3 =>
     if in1 = '0' then
       next_state <= s0;
     end if;

 end case;

end process;
```

Κωδικοποίηση των καταστάσεων από τον χρήστη

191

- Ο χρήστης μπορεί να καθορίσει την κωδικοποίηση των καταστάσεων, π.χ:

```
constant s0: std_ulogic_vector(1 downto 0) :="00";
constant s1: std_ulogic_vector(1 downto 0) :="01";
constant s2: std_ulogic_vector(1 downto 0) :="10";
constant s3: std_ulogic_vector(1 downto 0) :="11";
signal cur_state, next_state : std_ulogic_vector(1 downto 0);
```

- Προτιμάτε τη χρήση των τύπων απαρίθμησης
  - παρέχει στο εργαλείο σύνθεσης μεγαλύτερη ευχέρεια στη βελτιστοποίηση της μηχανής
  - δηλώστε την αρχική κατάσταση της μηχανής στην αριστερή θέση του τύπου απαρίθμησης

Αχρησιμοποίητες καταστάσεις

192

- Μία μηχανή μπορεί να έχει αχρησιμοποίητες καταστάσεις
  - π.χ. σε μία μηχανή 5 καταστάσεων
  - S0=“000”, S1=“001”, S2=“010”, S3=“011”, S4=“100”
  - αχρησιμοποίητες καταστάσεις: “101”, “110”, “111”
- Τι θα συμβεί εάν η μηχανή εισέλθει σε μία αχρησιμοποίητη κατάσταση;
  - η συμπεριφορά της μηχανής δεν είναι προβλέψιμη
  - μπορεί να «κλειδώσει» σε μη-προβλέψιμη κατάσταση
- Σε κρίσιμες σχεδιάσεις πρέπει να προβλέπεται μηχανισμός επανεκκίνησης (re-entrant FSM)

Σχεδίαση ασφαλών μηχανών κατάστασης

193

- Εάν η μηχανή βρεθεί σε μία αχρησιμοποίητη κατάσταση πρέπει να επανέλθει σε μία γνωστή κατάσταση (π.χ. κατάσταση αρχικοποίησης)
- Συμβουλές:
  - Φροντίστε ο αριθμός των καταστάσεων (τύπος απαρίθμησης) να είναι δύναμη του 2
  - Στην εντολή **case** που επιλέγει την επόμενη κατάσταση, χρησιμοποιήστε την εντολή **when others** ώστε η μηχανή να επιστρέψει σε μία γνωστή κατάσταση
- Σε κρίσιμες σχεδιάσεις προτιμάτε την δυαδική κωδικοποίηση και όχι την κωδικοποίηση onehot

Μηχανή πεπερασμένων καταστάσεων: παράδειγμα

194

- Σχεδιάστε ένα κύκλωμα που ανιχνεύει μία συγκεκριμένη ακολουθία ψηφίων (υπογραφή) σε μία σειριακή είσοδο δεδομένων
  - να υλοποιεί το διάγραμμα καταστάσεων